

ZDOBYWCA PUCHARU POLSKI KOBIEC LUBLIN 2016

Fotorelacja

KARTKA Z KALENDARZA

Polskie Towarzystwo Botaniczne
w Lublinie (1945–2015)
s. 12–16

KARTKA Z KALENDARZA

40-lecie Zakładu Chemii
Teoretycznej
s. 16–22

SPRAWY STUDENCKIE

Historyczne zwycięstwo
naszych koszykarek
s. 30–31

Spotkanie noworoczne

4 stycznia 2016 r. w Sali Senatu odbyło się tradycyjne uroczyste spotkanie noworoczne, w którym udział wzięli: władze rektorskie i dziekańskie, pracownicy oraz studenci Uniwersytetu, a także przedsiębiorcy, przedstawiciele władz samorządowych i zaproszeni goście.

Fot. Bartosz Proll

Spis treści

WYDARZENIA

- 4 : Z życia Uczelni
- 9 : Na Wydziałach

KARTKA Z KALENDARZA

- 12 : Polskie Towarzystwo Botaniczne w Lublinie (1945–2015). 70 lat w służbie nauki i edukacji
- 16 : 40-lecie Zakładu Chemii Teoretycznej
- 22 : 35-letnia sztafeta pokoleń „Solidarności” na UMCS

NAUKA I LUDZIE

- 24 : Młodzi naukowcy z UMCS w programie *TransFormation.doc*
- 25 : Konferencja o dziejach odkrywania i eksploracji jaskiń tatrzańskich
- 27 : Debata o problemach Europy Środkowej
- 27 : Wystawa prac A. Kota w Muzeum UMCS

- 28 : Centrum Innowacji i Komerccjalizacji Badań zaprasza!

SPRAWY STUDENCKIE

- 29 : Studenci o świętach w Polsce, Grecji i Rosji
- 29 : Studenci z Chin na kursie bułgarystycznym w UMCS
- 30 : Historyczne zwycięstwo naszych koszykarek
- 32 : Studenckie pomysły na przestrzeń miejską
- 33 : Koncerty kolęd chórzystów z CJKP
- 34 : Dzień Gotycki na Wydziale Humanistycznym
- 35 : VI Debata Politologiczna
- 36 : Konferencja nt. podatków i opłat samorządowych
- 36 : *White Collar Crimes* jako rodzaj karnoprawnego zamachu na obrót gospodarczy
- 37 : Roztocze źródłem artystycznych inspiracji
- 37 : Wystawa fotografii „Coraz lepiej będzie”

W ŚWIECIE KSIĄŻEK

- 38 : O rzymskich lampkach, gladiatorach i... kobietach!
- 38 : Spotkanie z red. G. Sroczyńskim

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
Adres redakcji: pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1312, 20-031 Lublin, tel. 81 537 54 19
e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.pl

Redakcja: Ewa Kawałko-Marczuk (redaktor naczelny), Aneta Adamska, Agnieszka Gałczyńska, Marcin Gołębiowski, Marta Kostrzewa

Współpracownicy: Monika Gabryś-Sławińska, Jolanta Jarzyńska, Jerzy Kasprzak, Konrad Koperwas, Eliza Kosieradzka, Wiaczesław Kostko, Beata Kozłowska, Urszula

Lewartowicz, Piotr Majewski, Monika Mielko-Remiszewska, Przemysław Mroczek, Aneta Okuń, Monika Pańczyk, Sylwia Skotnicka, Krzysztof Trojnar, Iwona Wieleba

Okładka: Zwycięstwo koszykarek w Final Six Pucharu Polski, Archiwum AZS UMCS Lublin

Druk: Standruk

Nakład: 630 egz.

Projekt graficzny i skład: Studio DTP Academicon, dtp@academicon.pl, <http://dtp.academicon.pl/>

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

Noc Biologów 2016

Z ŻYCIA

15 stycznia po raz piąty studenci i pracownicy Wydziału Biologii i Biotechnologii oraz Ogrodu Botanicznego włączyli się w ogólnopolską akcję Noc Biologów. Uroczyste otwarcie imprezy, którą patronatem objął rektor Stanisław Michałowski, odbyło się z udziałem władz rektorskich i dziekańskich, pracowników, studentów i licznie zgromadzonych gości na Wydziale Biologii i Biotechnologii.

Tradycyjnie studenci i pracownicy wykazali się niezwykłą pomysłowością, oferując mieszkańcom Lublina i Lubelszczyzny zarówno pozycje znane i lubiane od lat (np. wykład „Dwie płcie, dwa mózgi...” czy warsztaty anatomiczne „Podróż do wnętrza ludzkiego ciała”), jak i nowości (m.in. zajęcia terenowe wprowadzające w świat sów, zgłębianie mechanizmów działania zmysłów wykorzystywanych w tworzeniu iluzji, elektryczne rośliny, fascynująca bioluminescencja czy owadzi show).

Noc Biologów służy nie tylko promowaniu i popularyzacji nauk biologicznych i przyrodniczych. Sam Wydział Biologii i Biotechnologii przeszedł w ostatnim czasie gruntowny remont, wzbogacony został o nową aparaturę badawczą, którą także zaprezentowano podczas tegorocznej edycji wydarzenia. Rosnące zainteresowanie Nocą Biologów wpływa pozytywnie na promocję Wydziału Biologii i Biotechnologii i całego Uniwersytetu.

Kalendarium władz rektorskich

7.01

– rektor S. Michałowski uczestniczył w spotkaniu noworocznym Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, które połączone było z wręczeniem Lubelskiej Nagrody Naukowej im. Edmunda Prosta.

8.01

– prorektor A. Bereza wziął udział w spotkaniu opłatkowym Okręgowej Rady Adwokackiej w Lublinie.

14.01

– prorektor U. Bobryk spotkała się z Andrzejem Ćwiekiem, burmistrzem Nałęczowa ws. współpracy oraz re-

alizowanej oferty edukacyjnej Uniwersytetu Dziecięcego.

18.01

– prorektor U. Bobryk spotkała się z przedstawicielami Lwowskiej Narodowej Akademii Sztuki: rektorem Andrijem Andrijowyczem Bokotejem oraz prorektorem Romanem Jacivem w celu omówienia dalszej współpracy między uczelniami.

20.01

– w Sali Senatu odbyło się spotkanie, podczas którego prorektor A. Bereza wręczył listy gratulacyjne z okazji jubileuszu pracy zawodowej adiunktom, wykładowcom oraz starszym wykładowcom naszej Uczelni.

Wizyta delegacji z Włoch

18 stycznia nasz Uniwersytet odwiedziła delegacja z Racalmuto na Sycylii we Włoszech, której przewodniczył Renato Volpe, pełniący funkcję dyrektora Departamentu Kultury Racalmuto. Podczas spotkania z rektorem Stanisławem Michałowskim i prorektorem Urszulą Bobryk została podpisana druga już umowa dotycząca współpracy w zakresie kultury, sztuki, muzyki oraz wymiany studentów. Pierwszą umowę zawarto w 2013 r. w czasie jej obowiązywania udało się zrealizować osiem wystaw polskich artystów na Sycylii oraz trzy wystawy włoskich arty-

stów w naszym mieście. Ponadto, w 2014 r. we Włoszech zorganizowano dla polskich studentów zajęcia dotyczące rozwoju multimediiów i filmu.

• Rektor Stanisław Michałowski i dyrektor Departamentu Kultury Racalmuto Renato Volpe

Fot. Mateusz Wos

UCZELNI

Opracowanie: Redakcja

22.01

– rektor S. Michałowski uczestniczył w jubileuszu 50-lecia pracy twórczej prof. Lucjana Jaworskiego (cenionego dyrygenta i nauczyciela akademickiego UMCS), który odbył się w Teatrze Muzycznym w Lublinie. ●

22–24.01

– prorektor U. Bobryk złożyła wizytę we Lwowie, gdzie wzięła udział w koncercie Chóru Akademickiego UMCS z udziałem dr. Marka Stefankiewicza (Instytut Muzyki), współorganizowanym przez Centrum Europejskie Edukacyjno-Informacyjne UMCS we Lwowie. ●

26.01

– rektor S. Michałowski uczestniczył w spotkaniu z prof. Aleksandrem

Bobko, sekretarzem stanu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, które odbyło się w Sali Balowej Pałacu Tyszkiewiczów-Potockich, w Uniwersytecie Warszawskim. Dotyczyło ono poprawy jakości kształcenia na polskich uczelniach, odbiurokratyzowania uczelni oraz kreowania nowych kierunków studiów z zakresu dziedzin badań korzystnych dla rozwoju kraju. ●

27.01

– prorektor U. Bobryk uczestniczyła w wernisazu wystawy w Chatce Żaka, na której prezentowano prace powstałe w ramach pleneru malarstwo-rzeźbiarskiego w Józefowie na Roztoczu, zorganizowanego dla studentów Wydziału Artystycznego. ●

Spotkanie z parlamentarzystami

Fot. Grzegorz Narowski

18 stycznia w Sali Senatu odbyło się spotkanie przedstawicieli uczelni publicznych Lublina z parlamentarzystami naszego regionu. Uczestniczyli w nim: rektor UMCS Stanisław Michałowski, prorektor ds. ogólnych UMCS Arkadiusz Bereza, rektor Politechniki Lubelskiej Piotr Kacejko, prorektor ds. promocji i współpra-

cy z zagranicą Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II Urszula Paprocka-Piotrowska, prorektor ds. nauki Uniwersytetu Medycznego Dariusz Matosiuk, prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą Uniwersytetu Przyrodniczego Stanisław Baran oraz posłowie: Elżbieta Kruk, Joanna Mucha, Genowefa Tokarska, Jakub Kulesza, Artur Soboń, Lech Sprawka, Sylwester Tułajew, Jerzy Bielecki, Marcin Duszek, Piotr Olszówka, Sławomir Zawiślak i Jan Łopata.

Tematem spotkania była współpraca środowiska akademickiego Lublina z parlamentarzystami z Lubelszczyzny w celu pozyskiwania środków na rozwój naszego ośrodka akademickiego. ●

• Wręczenie dyplomów

Fot. Aneta Adamska

Ukraińska młodzież na UMCS

W dn. 25–28 stycznia na UMCS przebywała grupa ukraińskich maturzystów z Odessy, Mikołajewa i Bałty wraz z opiekunką Svitlaną Zaitsevą-Velykodną. Program wizyty obejmował: kurs kulturalno-oświatowy, na który złożyły się zajęcia z języka polskiego i kultury polskiej, prowadzone przez pracowników Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS; wycieczkę po Lublinie, współorganizowaną przez Urząd Miasta Lublin; zwiedzanie budynków dydaktycznych i obiektów UMCS oraz wieczór gier analogowych, przygotowany przez Zarząd Uczelniany Samorządu Studentów. Na zakończenie pobytu rektor Stanisław Michałowski wręczył ukraińskim maturzystom dyplomy ukończenia kursu kulturalno-oświatowego. Wizyta została zorganizowana w ramach współpracy UMCS ze Związkiem Polaków m. Odessy im. Adama Mickiewicza. ●

• Pamiątkowe zdjęcie w CJKP UMCS

Fot. Wiesław Kostko

Posiedzenie Senatu UMCS

– 27 stycznia

Obrodam Senatu przewodniczył rektor Stanisław Mi chałow ski. Posiedzenie rozpoczęło się od uczczenia chwilą ciszy pamięci zmarłych: prof. dr. hab. Mieczysława Hermana, prof. dr. hab. Florianą Świąsą, Zbigniewa Konarzewskiego i Zofii Drobik.

Następnie rektor przedstawił informację nt. działalności Kolegium Rektorskiego od ostatniego posiedzenia Senatu. Dotyczyła ona m.in.: dobiegającej końca pracy nad formułą Centrum Ecotech-Complex (uzgodniono procedury rozliczeniowe projektu, określono strategię organizacyjno-prawną, kompletowane są zespoły badawcze, powołana zostanie Rada Programowa Centrum); tegorocznego remontu kładki nad ul. Sowińskiego, w którym finansowo partycypować będzie Miasto Lublin; spotkania z posłami, którego tematem była współpraca środowiska akademickiego Lublina z parlamentarzystami regionu; spotkania z wiceministrem sportu i turystyki Jarosławem Stawiarskim, który zapewnił o wsparciu Lublina w kwestiach dot. sportu; przetargu na sprzedaż nieruchomości przy ul. Leśnawa Pagi w Lublinie, który wygrała firma zainteresowana zbudowaniem tam akademika dla studentów; gratulacji złożonych przez rektora prof. Andrzejowi Kidybie, kierownikowi Katedry Prawa Gospodarczego, który znalazł się na 17. miejscu w rankingu 50 najbardziej wpływowych prawników „Dziennika Gazety Prawnej”; wizyty delegacji z Włoch, której przewodniczył dyrektor Departamentu Kultury Racal-muto Renato Volpe. Rektor przekazał

również informację o dokonanej korekcie planu rzeczowo-finansowego na rok 2015.

Następnie Senat UMCS powołał Uczelnianą Komisję Wyborczą na kadencję 2016–2020 w składzie: przewodniczący prof. dr hab. Marek Pietraś; członkowie: dr hab. Barbara Zdzisińska (Wydział Biologii i Biotechnologii), dr hab. Jerzy Żuk, prof. nadzw. (Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki), dr hab. Marek Kulik (Wydział Prawa i Administracji), prof. dr hab. Małgorzata Karwatowska (Wydział Humanistyczny), dr hab. Cezary Domański, prof. nadzw. (Wydział Pedagogiki i Psychologii), dr hab. Wojciech Sokół, prof. nadzw. (Wydział Politologii); przedstawiciele delegowani przez związki zawodowe działające w UMCS: dr Andrzej Trembaczowski (NSZZ „Solidarność” UMCS), mgr Antoni Hoffman (ZNP), Elżbieta Lasoń-Dados (NSZZ Solidarność '80); przedstawiciele Samorządu Studentów UMCS – Maciej Szot oraz Samorządu Doktorantów UMCS – mgr Małgorzata Twarowska.

W dalszej kolejności przyjęto uchwałę ws. wyborów organów jednoosobowych, przedstawicieli do organów kolegialnych i kolegium elektorów na kadencję 2016–2020. Na jej podstawie ustalono następujący kalendarz wyborów w 2016 r.:

1. Powołanie Uczelnianej Komisji Wyborczej, przyjęcie kalendarza wyborów: 27 stycznia.
2. Przyjęcie uchwały wyborczej: 27 stycznia.
3. Wybór elektorów dokonujących wyboru rektora i prorektorów, wybór elektorów dokonujących

wyboru dziekana i prodziekanów: 2 marca – 6 kwietnia.

4. Wybór rektora: 22 kwietnia.
5. Wybór prorektorów: do 6 maja.
6. Wybór dziekanów: do 20 maja.
7. Wybór prodziekanów: do 3 czerwca.
8. Wybór przedstawicieli do Senatu i Rad Wydziałów: do 17 czerwca.
9. Sprawozdanie Uczelnianej Komisji Wyborczej z wyborów organów kolegialnych i jednoosobowych: 29 czerwca.

Następnie senatorowie pozytywnie zaopiniowali sprawę zatrudnienia: prof. dr. hab. Marka Rogatko (Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki) na stanowisku profesora zwyczajnego, prof. dr. hab. Ryszarda Dobrowolskiego i prof. dr. hab. Janusza Ryczkowskiego (Wydział Chemii) na stanowisku profesora zwyczajnego, prof. dr. hab. Siergieja Kowalowa (Wydział Humanistyczny) na stanowisku profesora zwyczajnego, dr hab. Anny Kędry-Kardeli, dr. hab. Adama Głaza i dr. hab. Pawła Frelika (Wydział Humanistyczny) na stanowisku profesora nadzwyczajnego, dr hab. Agnieszki Kolasy-Nowak, dr hab. Urszuli Kusio i dr. hab. Wojciecha Misztala (Wydział Filozofii i Socjologii) na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

W punkcie dot. spraw bieżących znalazły się m.in. informacje o: przypadających w 2017 r. 150. urodzinach patronki Uczelni i związanej z tym prośby o poparcie inicjatywy przyjęcia nagrania *Madame Curie* jako hymnu UMCS, zmian w Statucie UMCS pozwalających na powołanie Rad Wydziałów o charakterze przedstawicielskim, prośby o przygotowanie informacji ws. stanu prac nad zarządzanymi w Uniwersytecie nieruchomościami.

Aneta Adamska
Rzecznik prasowy

Fot. Bartosz Proń

Spotkanie z dyrektorami i pełnomocnikami Szkół Partnerskich

28 stycznia odbyło się tradycyjnie spotkanie z dyrektorami i pełnomocnikami Szkół Partnerskich UMCS, mające na celu podsumowanie dotychczasowej współpracy oraz nakreślenie wspólnych działań na najbliższe miesiące. Udział w nim wzięło 35 przedstawicieli Szkół Partnerskich, którzy chwalili dotychczasową współpracę i z zainteresowaniem zapoznawali się z nowymi możliwościami, jakie proponuje nasz Uniwersytet.

Na wstępie rektor Stanisław Michałowski powitał zebranych gości, a w szczególności przedstawicieli szkół, które dołączyły do nas od ostatniego spotkania. Są to: I LO im. M. Kopernika w Jarosławiu, I LO Collegium Gostomianum w Sandomierzu, II LO im. K. K. Baczyńskiego w Świdniku, Zespół Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska im. J. Zamoyskiego w Zwierzyncu, Zespół Szkół nr 1 w Hrubieszowie, Zespół Szkół Transportowo-Komunikacyjnych im. T. Kościuszki w Lublinie, Prywatne LO im. I. J. Paderewskiego w Lub-

linie, Zespół Szkół nr 2 w Natęczowie, II LO im. gen. G. Orlicz-Dreszera w Chełmie, Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II w Krasnobrodzie, II LO im. P. Firleja w Lubartowie. Prorektor Urszula Bobryk przybliżyła ofertę kierunków studiów, które zostały wprowadzone w ostatnim roku, oraz zaprosiła do wspólnej organizacji olimpiady przedmiotowej, która odpowiadałaby na potrzeby szkół.

Dyrektor Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów Alicja Borzęcka-Szajner zaprezentowała najnowsze kierunki studiów oraz zachęciła do skorzystania z bogatej oferty studiów podyplomowych. Przedstawicielki Centrum Nauki i Certyfikacji Języków Obcych – dyrektor Małgorzata Chmielewska oraz zastępca dyrektora Ewa Orłowska opowiedziały o konkursie „The Faces of America” realizowanym we współpracy z Biurem Promocji oraz o możliwościach zorganizowania językowych kursów specjalistycznych dla nauczycieli.

Dyrektor Akademickiego Centrum Kultury „Chatka Żaka” Edyta Kar-

czmarska oraz redaktor naczelna TV UMCS Magdalena Kozak-Siemieńska zaprezentowały możliwości współpracy z ACK pod kątem organizacji warsztatów dziennikarskich i telewizyjnych. Olga Szczygielska i Paulina Czyż z Samorządu Studentów przybliżyły plan naukowych obchodów 25-lecia Kozienaliów. Katarzyna Kociuba z Biura Promocji opowiedziała o konkursach związanych z jubileuszem 150-lecia urodzin Marii Curie-Skłodowskiej oraz zaprezentowała bieżącą ofertę wykładów dla Szkół Partnerskich.

Na koniec spotkania władze Uczelni i przedstawiciele poszczególnych Centrów otrzymali płyty z kołedami i pastoralkami w wykonaniu uczniów IV LO im. S. Staszica w Białej Podlaskiej.

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

Rektor
S. Michałowski
wyróżniony
za zasługi dla
sportu

Fot. Aneta Adamińska

NASZE SUKCESY

Podczas 10. Wojewódzkiej Gali Mistrzów Sportu „Sportowe Perły Lubelszczyzny”, która odbyła się 8 stycznia w Lublinie, rektor Stanisław Michałowski otrzymał wyjątkowe wyróżnienie za wybitne zasługi dla środowiska sportowego województwa lubelskiego. Podczas tej jubileuszowej Gali nagrodzono dziesięć osób, które przez ostatnią dekadę w znaczący sposób wpłynęły na ogólny rozwój sportu na Lubelszczyźnie.

Fot. Bartosz Profil

• Prorektor Urszula Bobryk odbiera nagrodę

Prorektor U. Bobryk laureatką „Angelusa”

Prorektor Urszula Bobryk została laureatką nagrody „Angelus”. Statuetkę „Angelusa Animacji Życia Kulturalnego” otrzymała podczas uroczystej gali, która odbyła się 31 stycznia na Zamku Lubelskim. Nagrodę „Angelus Lubelski” od 2005 r. przyznaje Kapituła powołana przez Duszpasterza Środowisk Twórczych ks. Ryszarda Winiarskiego. Ma ona promować ludzi i postawy, które są zarazem znakiem sprzeciwu i nadziei. Otrzymują ją ludzie, którzy żyją dla innych. Niosą pomoc i radość słabszym. Swoją postawą przywracają nadzieję i szacunek dla każdego człowieka. Trafia do osób twórczych, aktywnych i odważnych, dla których celem jest rozwój szeroko pojętego humanizmu.

Fot. Bartosz Profil

• Laureaci Angelusów

Pracownicy UMCS w Komitetach Naukowych PAN

Pracownicy UMCS otrzymali nominacje i weszli w skład Komitetów Naukowych Polskiej Akademii Nauk:

- prof. dr hab. Jan Adamowski (Instytut Kulturoznawstwa) został wybrany do Komitetu Nauk o Kulturze PAN;
- prof. dr hab. Grzegorz Jawor (Instytut Historii) został powołany do Komitetu Nauk Historycznych PAN;
- prof. dr hab. Maria Łanczont i prof. dr hab. Radosław Dobrowolski (Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej) zostali wybrani na członków Komitetu Nauk Geograficznych PAN. Ponadto, prof. R. Dobrowolski został wybrany na wiceprzewodniczącego Komitetu;
- prof. dr hab. Grzegorz Janusz i prof. dr hab. Iwona Hofman (Wydział Politologii) zostali powołani do Komitetu Nauk Politycznych PAN. Ponadto, prof. I. Hofman została wybrana do Prezydium Komitetu.

Prof. A. Kidyba wśród najbardziej wpływowych prawników

Prof. Andrzej Kidyba, kierownik Katedry Prawa Gospodarczego i Han-

dlowego znalazł się na 17. miejscu w rankingu 50 najbardziej wpływowych prawników „Dziennika Gazety Prawnej”. To awans, bo w poprzednim rankingu zajął 27. pozycję.

„W zeszłym roku dowiedział, że nie tylko potrafi do upadłego walczyć z pomysłami, które uważa za szkodliwe, ale też, że jest w tym niezwykle skuteczny. To w dużej mierze właśnie za jego sprawą do kosza trafiła część projektowanych zmian w kodeksie spółek handlowych, w tym kontrowersyjna koncepcja dotycząca beznominałowych spółek z o.o.” – tak swoją decyzję uzasadnia „Dziennik Gazeta Prawna”.

Puchar Polski dla koszykarek Pszczółki AZS UMCS

Koszykarki Pszczółki AZS UMCS zdobyły Final Six Pucharu Polski. W meczu rozgrywanym 31 stycznia zwyciężczyni pokonały w wielkim finale ekipę Ślęzy Wrocław 66:58. Ponadto, Leah Metcalf, zawodniczka Pszczółki AZS UMCS, została wybrana MVP turnieju Final Six. Więcej informacji na s. 30–31.

Lubelski Nobel 2015 dla dr. B. Księżopolskiego

7 stycznia, podczas spotkania noworocznego Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, dr Bogdan Księżopolski – programista z Instytutu Informatyki został wyróżniony Lubelską Nagrodą Naukową im. prof. Edmunda Prosta, zwaną Lubelskim Noblem, za książkę wydaną w języku angielskim. Dotyczy ona nowo utworzonego języka programowania, który umożliwia lepsze zabezpieczenie danych oraz sprawniej przeprowadza analizy potencjalnych zagrożeń systemów komputerowych.

Lubelska Doroczna Nagroda Naukowa (*Premium Scientarum Lublinense*) im. prof. E. Prosta przyznawana jest od 2000 r., na podstawie Uchwały Zgromadzenia oraz Kolegium Rektorów Uczelni Lubelskich. Można ją otrzymać za najlepszą pracę badawczą lub publikację książki cechującą się innowacyjnością treści oraz formy, opublikowaną w ciągu ostatniego roku akademickiego przez pracowników lubelskiego ośrodka naukowego.

Fot. Mirosław Trembecki

• Dr Bogdan Księżopolski

NA WYDZIAŁACH

Wydział Biologii i Biotechnologii

Habilitacje

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 20 stycznia podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biotechnologia dr Marii Oczkowicz, zatrudnionej na stanowisku adiunkta w Dziale Genomiki i Biologii Molekularnej Zwierząt Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego. Dr M. Oczkowicz przedłożyła w postępowaniu habilitacyjnym jako istotne osiągnięcie naukowe cykl siedmiu prac naukowych pod wspólnym tytułem: *Analiza polimorfizmu i ekspresji wybranych genów podlegających piętnowaniu gametycznemu u świń w aspekcie kształtowania cech związanych z użytkowością zwierząt*. Uchwałę popierającą wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr M. Oczkowicz przedłożyła Komisja Habilitacyjna w składzie: prof. dr hab. Ryszard Słomski (przewodniczący), recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Filistowicz, prof. dr hab. Lech Zwierzchowski, prof. dr hab. Urszula Czarnik, członkowie: prof. dr hab. Jan Udała, prof. dr hab. Wanda Małek, dr hab. Monika Janczarek (sekretarz).

Wydział Chemii

Doktoraty

8 stycznia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Wiolety

Jesionek. Temat: „Badanie aktywności biologicznej wybranych ekstraktów roślinnych i otrzymanych na ich bazie preparatów farmaceutycznych”. Promotor: dr hab. Irena Choma, prof. nadzw. Recenzenci: prof. dr hab. n. farm. Mirosława Krauze-Baranowska (Gdański Uniwersytet Medyczny), dr hab. n. farm. Ireneusz Sowa (Uniwersytet Medyczny w Lublinie).

11 stycznia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Andrzeja Sienkiewicza. Temat: „Badania aktywności przeciwutleniającej kwasu askorbinowego, galusanów alkilowych i α -tokoferolu w wybranych wieloskładnikowych układach wodnych zawierających surfaktanty”. Promotor: dr hab. Marta Szymula. Recenzenci: dr hab. Sławomira Skrzypek, prof. nadzw. (Uniwersytet Łódzki), dr hab. Anna Zdziennicka, prof. nadzw. (UMCS).

Wyjazdy zagraniczne

Dr Izabela Dybała z Zakładu Krystalografii i dr Liliana Mazur z Zakładu Chemii Ogólnej i Koordynacyjnej w dn. 26–29 stycznia uczestniczyły w konferencji naukowej „European XFEL Users Meeting 2016”, Hamburg, Niemcy.

Dr Paweł Mergo z Pracowni Technologii Światłowodów w dn. 25–27 stycznia uczestniczył w „Consortium Meeting ACTPHAST (7 PR UE)” w Belgii.

Dr hab. Wojciech Gac z Zakładu Technologii Chemicznej w dn. 18–19 stycznia uczestniczył w spotkaniu naukowym dot. międzynarodowego projektu „Development of an Innovative Concept for Carbon Dio-

xide Utilization as Side Stream of Integrated Biorefinery Concepts”, Mungunja, Niemcy.

Wydział Humanistyczny

Habilitacje

20 stycznia dr Grażyna Stachyra (Wydział Politologii) uzyskała tytuł doktora habilitowanego z językoznawstwa. Osiągnięcie naukowe: monotematyczny cykl artykułów pt. *Relacje nadawczo-odbiorcze we współczesnym radiu oraz ich uwarunkowania*. Recenzenci: prof. dr hab. Małgorzata Kita, dr hab. Ewa Szkudlarek-Śmiechowicz, prof. dr hab. Barbara Boniecka.

Doktorat

11 stycznia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Katarzyny Witkiewicz. Temat: „Urynkowanie tożsamości pisarza. Strategie autokreacji w prozie polskiej po roku 1989”. Promotor: prof. dr hab. Maria Woźniakiewicz-Dziadosz (UMCS). Recenzenci: dr hab. Dariusz Nowacki (UŚ), dr hab. Mirosław Ryszkiewicz (UMCS).

Wystąpienia

W dn. 3–6 stycznia mgr Aleksandra Tryniecka (Instytut Anglistyki) wzięła udział w konferencji „Atiner” z referatem pt. „The Revisionary Influence: Neo-Victorian Fiction and the Past Redeemed”.

W dn. 3–6 grudnia dr hab. Adam Głaz (Instytut Anglistyki) wzięł udział w „Cognitive Linguistics in Wrocław Conference”, zorganizowanej przez

Polskie Towarzystwo Językoznawstwa Kognitywnego. Dr hab. A. Głaz wygłosił referat pt. „Virtual lexicogrammar”.

13 stycznia dr hab. Anna Zalewska (Instytut Archeologii), prezes Fundacji Przydrożne Lekcje Historii (NGO) wygłosiła wykład „Archeologia XX wieku: Archeologia Wielkiej Wojny” w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu.

14 stycznia Instytut Archeologii zorganizował wykład otwarty mgr. Marcina Rudnickiego z Instytutu Archeologii UW pt. „Monety celtyckie na północ od Karpat – nowa jakość w archeologii okresu przedrzymskiego”.

Inne

22 stycznia prof. dr hab. Feliks Czyżewski, dr Marek Olejnik i dr Marcin Kojder (Zakład Filologii Ukraińskiej) wzięli udział w promocji książki *Pogranicza słowiańskie w opisach językoznawczych. W 110. rocznicę urodzin prof. Władysława Kuraszkiwicza* pod redakcją Feliksa Czyżewskiego, Marka Olejnika i Alicji Pihan-Kijasowej. Promocja odbyła się we Włodawie, w ramach noworoczno-opłatkowego spotkania Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Włodawskiej, jednego ze współwydawców monografii.

29 stycznia studenci archeologii zorganizowali w Domu Studenckim „Grześ” Archeologiczny Karnawałowy Bal Charytatywny. Fundusze zebrane podczas imprezy zostały przeznaczone na rehabilitację dr. Adama Gąsiorowskiego, wieloletniego pracownika Instytutu Archeologii.

Wydział
Matematyki,
Fizyki
i Informatyki

Doktoraty

20 listopada odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr.

Grzegorza Zborowskiego ze studiów doktoranckich matematyki. Temat: „Nowe rezultaty dotyczące A i $AC^{\perp}$ -rozmaitości”. Promotor: dr hab. Włodzimierz Jelonek (Instytut Matematyki Politechniki Krakowskiej). Recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Olszak (Katedra Matematyki Politechniki Wrocławskiej) i dr hab. Witold Mozgawa, prof. nadzw. (Instytut Matematyki UMCS).

10 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Marka Kopciuszyńskiego ze studiów doktoranckich fizyki. Temat: „Struktura elektronowa ultracienkich warstw Au na powierzchni Si”. Promotor: dr hab. Ryszard Zdyb, prof. nadzw. (Instytut Fizyki UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Jacek Kołodziej (Instytut Fizyki UJ) i dr hab. Marek Nowicki, prof. nadzw. (Instytut Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Wrocławskiego).

15 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Piotra Chmielewskiego ze studiów doktoranckich fizyki. Temat: „Symulacje numeryczne fal magneto hydrodynamiczno-grawitacyjnych w atmosferze słońca”. Promotor: prof. dr hab. Krzysztof Murawski (Instytut Fizyki UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Barbara Popielawska (Centrum Badań Kosmicznych PAN w Warszawie) i prof. dr hab. Paweł Rudawy (Instytut Astronomiczny Uniwersytetu Wrocławskiego).

21 grudnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Joanny Bednarskiej ze studiów doktoranckich fizyki. Temat: „Spektroskopowe i strukturalne badania organizacji molekularnej kompleksu barwnikowo-białkowego LHCII w środowisku lipidowym”. Promotor: prof. dr hab. Wiesław Gruszek (Instytut Fizyki UMCS). Promotor pomocniczy: dr Ewa Janik (Instytut Fizyki UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Alina Dudkowiak (Instytut Fizyki Politechniki Poznańskiej)

i prof. dr hab. Piotr Bojarski (Instytut Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Gdańskiego).

Wydział
Nauk o Ziemi
i Gospodarki
Przestrzennej

Konferencje

W ramach posiedzeń otwartych Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Geograficznego dwaj pracownicy Wydziału wygłosili referaty naukowe: dr hab. Piotr Zagórski „XVII wyprawa UMCS na Spitsbergen – badania strefy brzegowej” (7 stycznia) oraz dr Wojciech Janicki „Czy Polska potrzebuje imigrantów?” (28 stycznia).

Zakład Kartografii i Geomatyki wraz z Rostoczańskim Parkiem Narodowym, Oddziałem Kartograficznym i Oddziałem Lubelskim Polskiego Towarzystwa Geograficznego organizują XXXIX Ogólnopolską Konferencję Kartograficzną „Wizualizacja kartograficzna w nauce i praktyce”, która odbędzie się w dn. 26–28 września br. w Zwierzyńcu. Więcej informacji nt. wydarzenia udziela ją sekretarza: dr Mirosław Krukowski i mgr Anna Rzucidło (konferencja.kartografia@umcs.lublin.pl). Konferencja, będąca kontynuacją tradycyjnych spotkań polskich kartografów, ma na celu przedstawienie poglądów i wymianę myśli na temat wizualizacji kartograficznej. Rozwój technologiczny stwarza możliwości realizacji nowych pomysłów w zakresie prezentacji danych i wizualizacji zjawisk o charakterze przestrzennym, również abstrakcyjnych.

Współpraca z biznesem

4 stycznia dziekan Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej prof. Radosław Dobrowolski i prezes firmy IBI Verde Sp. z o.o. z Katowic Grzegorz Zieliński podpisali list intencyjny ws. współpracy między jednostkami.

Wydział Pedagogiki i Psychologii

Spotkania

W styczniu odbyły się dwa kolejne spotkania z cyklu „Wykłady Profesorskie”. 13 stycznia Wydział odwiedził prof. dr hab. Bogusław Śliwerski (doktor *honoris causa* UMCS), który wygłosił wykład pt. „Czy pedagogika dojrzała do metapedagogiki?”. 27 stycznia gościem Wydziału była prof. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak – przewodnicząca Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, która przedstawiła wykład nt. problematyki przywódców w szkołach. ●

Sukcesy

Angelika Stasiak, studentka animacji kultury została wyróżniona statuetką „Wolontariusz Roku 2015” podczas Gali Programu „Projektor – wolontariat studencki w Lublinie”, która odbyła się 22 stycznia w ACK UMCS „Chatka Żaka”. ●

Wydział Politologii

Lekcje z Mistrzynią

W semestrze letnim obecnego roku akademickiego na Wydziale Politologii ruszy Mistrzowska Szkoła Reportażu Radiowego Katarzyny Michalak. Wybitna reportażystka Radia Lublin, laureatka m.in. Prix Italia (dwukrotnie), Prix Europa, Melchiora dla Radiowego Reportażysty Roku, Nagrody Fundacji im. Stefana Batorego i Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, autorka niezapomnianych reportaży, mistrzyni dźwiękowej metafory, zgodziła się poprowadzić semestralny kurs dla studentów UMCS. Jego efektem będzie nie tylko unikalna wiedza i umiejętności, ale także próba własnego reportażu. W wyniku rekrutacji, która odbyła się 18 stycznia, została wyłoniona grupa siedmiorga uczestników kursu. Współ-

praca z Katarzyną Michalak będzie prowadzona w ramach Pracowni Badań nad Reportażem przy Zakładzie Komunikacji Społecznej. ●

Wydział Prawa i Administracji

Nominacje profesorskie

26 stycznia prof. dr hab. Jerzy Stelmasiak otrzymał z rąk Prezydenta RP akt nominacyjny profesora nauk prawnych. ●

Habilitacje

20 stycznia Rada Wydziału Prawa i Administracji, uwzględniając pozytywną opinię Komisji Habilitacyjnej w składzie: przewodnicząca – prof. dr hab. Jolanta Jabłońska-Bonca (Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie), sekretarz – dr hab. Małgorzata Łuszczynska (UMCS), recenzenci: dr hab. Jarosław Mikołajewicz, prof. nadzw. (UAM), prof. dr hab. Stanisław Kaźmierczyk (*profesor emeritus* UW), dr hab. Andrzej Korybski, prof. nadzw. (UMCS), członkowie: dr hab. Stanisław Czepita, prof. nadzw. (USz), prof. dr hab. Leszek Leszczyński (UMCS), podjęła uchwałę o nadaniu dr. Wojciechowi Dziedzickowi (UMCS) stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych. ●

Konferencje

18 stycznia odbyła się uczelniana konferencja naukowa pt. „Podział kompetencji prawotwórczych między Unię Europejską a państwa członkowskie”, zorganizowana przez Sekcję Historii i Teorii Państwa i Prawa Koła Naukowego Prawników UMCS przy wsparciu pracowników Katedry Teorii i Filozofii Prawa. W obradach uczestniczyli studenci I roku studiów prawniczych. Referaty dotyczyły procesu tworzenia i implementacji prawa unijnego przez państwa członkowskie. ●

22 stycznia odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Ochrona konsumentów w prawie zobowiązań”,

zorganizowana przez Sekcję Prawa Cywilnego Studenckiego Koła Naukowego Prawników UMCS. Udział w niej wzięli studenci i doktoranci z sześciu krajowych ośrodków akademickich. W referatach przedstawili problemy związane z charakterystyką prawnych instrumentów ochrony konsumentów w sferze stosunków cywilnoprawnych oraz kwestię stosunku prawa Unii Europejskiej do polskiego porządku prawnego w tym zakresie. ●

Konkursy prawnicze

W dn. 11–12 stycznia Sekcja Administracji i Prawa Publicznego Koła Naukowego Prawników UMCS, pod patronatem Katedry Prawa Konstytucyjnego, zorganizowała dwustopniowe eliminacje do VI Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o Prawie Konstytucyjnym. Decyzją jury w składzie: dr Wojciech Mojski, dr Paweł Sadowski, mgr Mateusz Chrzanowski prawo do udziału w finale konkursu, który odbył się 22 stycznia na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku, uzyskali: Marcin Bubicz, Kacper Wonia, Katarzyna Wójcik i Krzysztof Ząbek. ●

12 stycznia odbył się finał Konkursu Wiedzy o Rzeczniku Praw Obywatelskich, zorganizowany przez Sekcję Prawa Cywilnego Koła Naukowego Prawników UMCS, pod patronatem Katedry Postępowania Cywilnego i Międzynarodowego Prawa Handlowego oraz Biura Rzecznika RPO w Warszawie. W ostatnim etapie udział wzięła szóstka finalistów wybranych spośród 56 osób startujących w eliminacjach. Rywalizowali oni o uzyskanie tytułu laureata konkursu i nagrody głównej – prawa do odbycia praktyki w Biurze RPO w Warszawie. Komisja Konkursowa w składzie: prof. dr hab. Andrzej Jakubecki, dr Joanna Bodio, dr Wojciech Galiński i wiceprzewodnicząca Sekcji Prawa Cywilnego SKNP UMCS Karolina Badurowicz zdecydowała, że I miejsce zajęła studentka II roku prawa studiów stacjonarnych Barbara Pietrzyk. ●

Polskie Towarzystwo Botaniczne w Lublinie (1945–2015)

70 lat w służbie nauki i edukacji

Fot. Hanna Wójcik

• Uczestnicy jubileuszowego spotkania w sali Rady Wydziału Biologii i Biotechnologii

15 grudnia 2015 r. na Wydziale Wydział Biologii i Biotechnologii UMCS odbyła się uroczystość z okazji jubileuszu Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Botanicznego, który powstał 70 lat temu – 12 grudnia 1945 r.

tu Lubelskiego kierowali profesorem: Bogusław Sałata (Zakład Botaniki Ogólnej UMCS; 1980–1989); Renata Śnieżko (początkowo Zakład Anatomii i Cytologii Roślin, następnie Zakład Biologii Komórki UMCS;

Z protokołu ze spotkania założycielskiego wynika, że na zebraniu pojawiło się 29 osób, wpisanych następnie do rejestru członków Towarzystwa Botanicznego, Oddział w Lublinie. Zebranie rozpoczął prof. dr Piotr Wiśniewski, wyjaśniając cele oraz założenia Towarzystwa, a także konieczność zorganizowania Oddziału Towarzystwa w Lublinie. Następnie wybrany został Zarząd Oddziału, w którym zasiedli: prof. dr Adam Paszewski jako przewodniczący, prof. dr Lucjan Kaznowski jako I wiceprzewodniczący, prof. dr Józef Motyka jako II wiceprzewodniczący. Sekretarzem została dr Teresa Łączyńska, funkcję zastępcy sekretarza objęła inż. Ewelina Nowakowska, natomiast

skarbnikiem został inż. Stanisław Makowiecki, a jego zastępcą dr Leon Rewieński. Dołączył jeszcze prof. dr Piotr Wiśniewski jako członek Zarządu. Prof. J. Motyka wygłosił na spotkaniu odczyt pt. „Szczegółowa ekologia roślin”.

Prof. Adam Paszewski (Katedra/Zakład Fizjologii Roślin UMCS) był przewodniczącym Oddziału przez niemal połowę jego dotychczasowej działalności, w okresie 1945–1980, z przerwą na lata 1946–1948, gdy funkcję tę sprawował prof. Józef Motyka (Katedra/Zakład Systematyki i Geografii Roślin). Następnie pracami Zarządu Oddziału

• Okolicznościowy tort z logo 57. Zjazdu PTB

Fot. Piotr Sugieter

1989–1995); Bożenna Czarnecka (Zakład Ekologii UMCS; 1995–2001); Elżbieta Weryszko-Chmielewska (Katedra Botaniki Akademii Rolniczej; 2001–2004); Marek Kucharczyk (Zakład Ochrony Przyrody UMCS; 2004–2010); Ewa Szczuka (Zakład Anatomii i Cytologii Roślin UMCS; od 2010 r.).

W ciągu 70 lat odbyło się już 937 posiedzeń naukowych Oddziału Lubelskiego PTB, podczas których zaprezentowano 975 referatów i projekcji. Zróżnicowana problematyka referatów, dyskusji naukowych i projekcji wynika z realizowanej przez cały okres działalności współpracy z ponad 20 towarzystwami i organizacjami naukowymi, a zwłaszcza (w nawiasach liczba wspólnych posiedzeń) z: Towarzystwem Naukowym Przyrodników im. M. Kopernika (57), Polskim Towarzystwem Biochemicznym (24), Polskim Towarzystwem Geograficznym (24), Lubelskim Towarzystwem Naukowym (16), Polskim Towarzystwem Mikrobiologicznym (15), Polskim Towarzystwem Genetycznym (13), Polskim Towarzystwem Gleboznawczym (11) i Polskim Towarzystwem Zoologicznym (10).

Jak udało się ustalić na podstawie archiwalnych dokumentów, we wszystkich spotkaniach uczestniczyło prawie 23,5 tysiąca osób. Gdyby wszyscy stanęli ramię przy ramieniu,

• Prof. Bożenna Czarnecka

Fot. Piotr Sugiński

ludzki łańcuch miałby blisko 19 kilometrów! Na posiedzeniach wystąpiło 426 referentów, głównie pracowników lubelskich uczelni, ale też innych ośrodków krajowych. W tym gronie, obok wybitnych botaników, znaleźli się również przedstawiciele innych dziedzin badawczych, m.in. profesorowie: Kazimierz Demel, Waclaw Gajewski, Franciszek Górski, Zygmunt Hejnowicz, Bolesław Hryniewiecki, Alfred Jahn, Leon Koj, Aniela Kozłowska, Władysław Kunicki-Goldfinger, Leszek Kuźnicki, Adam Łomni-

cki, Anna Medwecka-Kornaś, Jakub Mowszowicz, Kazimierz Petruszewicz, Zdzisław Raabe, Włodzimierz Sedlak, Witold Sławiński, Konstanty Strawiński, Piotr Strebeyko, Władysław Szaffer. Wśród referentów było również ponad 60 badaczy z 19 krajów świata: Armenii, Belgii, Czech, Finlandii, Francji, Grecji, Holandii, Indii, Kanady, Niemiec, Rosji, Rumunii, Słowacji, Szwajcarii, Turcji, Ukrainy, USA, Wielkiej Brytanii i Włoch.

Wśród 426 prelegentów dominowali autorzy bądź współautorzy jednego wystąpienia – 290 osób (68%); dalszych 117 (27,5%) było autorami 2–9 wystąpień, a tylko 19 (4,5%) miało co najmniej 10 wystąpień, ale ci ostatni wygłosili łącznie aż 347 z 975 referatów (35,6%). Do tego grona zaliczają się (w nawiasach podano liczbę referatów): †Dominik Fijałkowski (49), †Adam Paszewski (37), †Józef Motyka (31), Marek Kucharczyk (26), Bożenna Czarnecka (19), Józef Bednara (18), Zofia Warakomska (18), †Władysław Matuszkiewicz (17), †Jerzy Trojanowski (17), †Tadeusz Baszyński (15), †Zofia Demianowicz (13), Agnieszka Kadej (12), †Marian Michniewicz (12), Tadeusz Zawadzki (12), Renata Śnieżko (11), Eugeniusz Gawroński (10), Wiesław Mułenko (10), †Bohdan Rodkiewicz (10), †Teresa Rylska (10).

• Przewodnicząca Oddziału Lubelskiego PTB dr hab. Ewa Szczuka, prof. nadzw.

Fot. Hanna Wójcik

Członkowie Oddziału Lubelskiego PTB w okresie całej jego działalności przejawiali aktywność nie tylko na posiedzeniach własnego Towarzystwa, ale wyróżniali się także jako popularyzatorzy wiedzy botanicznej w szkołach wszystkich szczebli oraz ośrodkach edukacyjnych Roztoczańskiego i Poleskiego Parku Narodowego, w ostatnim zaś czasie w ramach kolejnych edycji Lubelskiego Festiwalu Nauki, Nocy Biologów, działalności Uniwersytetu Dziecięcego czy Uniwersytetu III Wieku. Byli autorami wydawnictw popularnonaukowych, wystaw fotografii przyrodniczej, uczestniczyli w regionalnych programach radiowych i telewizyjnych. Współpracowali jako rzeczoznawcy i konsultanci z różnymi jednostkami administracyjnymi i gospodarczymi, działając na rzecz ochrony środowiska w regionie i w kraju. Znaczący był także udział członków Oddziału w pracach Zarządu Głównego PTB, kapitułach przyznawanych przez PTB medali, radach redakcyjnych renomowanych czasopism (m.in. „Acta Agrobotanica”, „Acta Physiologiae Plantarum”, „Acta Societatis Botanicorum Poloniae”, „Acta Hydrobiologica”, „Acta Mycologica”, „Acta Microbiologica Polonica”, „Environmental and Experimental Botany”, „Postępy Mikrobiologii”, „Phytomorphology”) oraz komitetach naukowych PAN (Biologii Komórki, Botaniki, Ekologii, Fizjologii, Genetyki i Hodowli Roślin, Mikrobiologii, Ochrony Przyrody) i PAU (Komisja Nauk Rolno-Leśnych).

W swojej 70-letniej historii Oddział Lubelski był również współorganizatorem licznych zjazdów i konferencji naukowych krajowych i międzynarodowych. Na wzmiankę zasługują m.in. XVII Międzynarodowy Kongres „Sexual Plant Reproduction” (2003), XXVI Międzynarodowa Konferencja Fykologiczna (2007), międzynarodowe konferencje i warsztaty „Plant – the source of research material” (2012, 2013, 2015), Zjazdy Lichenologów Polskich (1994, 1999, 2015), Zjazdy Polskich Ogrodów Botanicznych i Arboretów (1999, 2010, 2015), ogólnopolskie konferencje z cyklu

„Biologia kwitnienia, nektarowania i zapylania roślin”.

Nasz Oddział zorganizował do tychczas cztery Ogólnopolskie Zjazdy PTB (1946, 1954, 1964 i 1980), a obecnie stoi u progu kolejnego, 57. Zjazdu, który odbędzie się w Lublinie w dniach 27 czerwca – 3 lipca 2016 r. Oprócz obrad plenarnych i kilkunastu sekcji tematycznych zaplanowano również sesje terenowe w kilku regionach fizycznogeograficznych i geobotanicznych (m.in. na Wyżynie Lubelskiej, Polesiu, Roztoczu polskim i ukraińskim). Na potrzeby wyjazdów terenowych przygotowane jest wydawnictwo książkowe pt. *Na międzyrzeczu Wisły i Bugu. Krajobrazy roślinne i dziedzictwo kulturowe środkowowschodniej Polski i zachodniej Ukrainy*.

Z okazji jubileuszu Oddziału PTB w Lublinie godzi się przypomnieć sylwetki jego członków honorowych, zasłużonych dla naszego Uniwersytetu, dla Oddziału Lubelskiego i całego Towarzystwa, botaniki polskiej, a niekiedy także dla innych dziedzin nauki i życia społecznego.

• Prof. Piotr Wiśniewski

Prof. dr Piotr Wiśniewski (1881–1971) – jeden z członków założycieli Oddziału Lubelskiego PTB, członek Zarządu w latach 1945–1948, członek i przewodniczący Komisji Rewizyjnej (1952–1969). Studiował na Uniwersytecie Warszawskim i Uniwersytecie Jagiellońskim. Przed I wojną światową asystent w Akademii

Rolniczej w Dublinach, a po odzyskaniu przez Polskę niepodległości związany z Uniwersytetem im. Stefana Batorego w Wilnie (1919–1939). W UMCS pracował od początku istnienia Uczelni. Był organizatorem i kierownikiem Katedry/Zakładu Botaniki Ogólnej na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym (późniejszy Wydział Biologii i Nauk o Ziemi, obecnie Wydział Biologii i Biotechnologii), a w latach 1945–1948 był także kierownikiem Zakładu Botaniki Farmaceutycznej na Wydziale Farmaceutycznym. Autor 19 rozpraw i artykułów naukowych z zakresu flory roślin naczyniowych, fizjologii rozwoju, morfologii eksperymentalnej i chorób grzybowych roślin. Był członkiem komitetu redakcyjnego „Acta Societatis Botanicorum Poloniae” oraz kilku polskich towarzystw naukowych (Józwik i in. 1995). Godnością członka honorowego PTB wyróżniony w 1961 r. (Majewski i Mirrek 1994).

• Prof. Adam Paszewski

Prof. dr hab. Adam Paszewski (1903–1991) – członek PTB od początku jego istnienia, tj. od 1922 r.; przed II wojną sekretarz Oddziału Poznańskiego. Jeden ze współzałożycieli Oddziału Lubelskiego, jego pierwszy i wieloletni przewodniczący, a następnie honorowy przewodniczący. W latach 1945–1974 kierownik Katedry/Zakładu Fizjologii Roślin UMCS. Autor blisko 100 publikacji z dziedziny botaniki rozwojowej, z pogranicza mikrobiologii i biochemii,

elektrofizjologii oraz rozwoju myśli biologicznej. Inicjator nowych kierunków badawczych, które umożliwiły powstanie kilku funkcjonujących do dziś jednostek Wydziału – Katedry/Zakładu Mikrobiologii Ogólnej, Zakładu Biochemii, Zakładu Biofizyki, Zakładu Immunobiologii (wcześniej Zakładu Patologii Owadów). Prodziekan Wydziału Przyrodniczego (1946/1947), rektor (1957–1959), a następnie prorektor UMCS. Członek wielu towarzystw i komitetów naukowych PAN. W 1975 r. uzyskał godność członka honorowego PTB, a w 1984 r. doktora *honoris causa* UMCS (Majewski i Mirek 1994; Józwick i in. 1995; Czarnecka 2000).

• Prof. Tadeusz Baszyński

Prof. dr hab. Tadeusz Baszyński (1926-2009) – studia przyrodnicze w zakresie chemii ukończył na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, następnie pracował w Zakładzie Biologii Akademii Medycznej w Białymstoku. Od 1957 r. zatrudniony w Katedrze/Zakładzie Fizjologii Roślin UMCS, którą kierował w latach 1974–1997. Dziekan Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi (1966–1972), dyrektor Instytutu Biologii (1973–1981), rektor UMCS (1981–1982). Autor i współautor licznych publikacji, głównie z zakresu metabolizmu roślin i wpływu metali ciężkich na proces fotosyntezy. Był członkiem Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych (1991–2002), kilku komitetów naukowych PAN, rady redakcyjnej czasopisma

„Acta Physiologiae Plantarum” oraz licznych towarzystw polskich i zagranicznych. Przez kilka kadencji członek Zarządu Oddziału Lubelskiego PTB. Obdarzony godnością członka honorowego PTB (1995) oraz doktora *honoris causa* UMCS (1998). Za działalność naukową, organizacyjną i społeczną wyróżniony wieloma odznaczeniami państwowymi i medalami (Józwick i in. 1995; Tukien-dorf 1996; Rodkiewicz 1998; Czarnecka 2000).

• Prof. Bohdan Rodkiewicz

Prof. dr hab. Bohdan Rodkiewicz (1925–1998) – absolwent Wydziału Rolnego Wyższej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego w Łodzi i Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Uniwersytetu Łódzkiego, z którym był związany w latach 1951–1969. Kierownik Katedry Anatomii i Cytologii Roślin (1961–1969) i prodziekan Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UŁ (1965–1967). W UMCS pracował od 1969 r. do końca życia. Kierownik Zakładu Anatomii i Cytologii Roślin (1969–1992), dziekan Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi (1972–1975). Autor kilku podręczników oraz około 100 prac eksperymentalnych i przeglądowych z dziedziny genetyki, embriologii i biologii rozwoju roślin. Członek PTB od 1948 r., najpierw w Oddziale Łódzkim, następnie Lubelskim. Wiceprzewodniczący Oddziału Lubelskiego (1973–1983), sekretarz generalny (1976–1977), a w kolejnych trzech kadencjach zastępca przewodniczącego Zarządu Głównego PTB. Przez dziesięć lat redaktor naczelny „Acta Societatis Botanicorum Poloniae”

(1981–1990), później członek rady redakcyjnej tego czasopisma oraz „Phytomorphology”, członek kilku towarzystw naukowych oraz komitetów PAN. Godność członka honorowego PTB otrzymał w 1995 r. (Józwick i in. 1995; Śnieżko i Bednara 1999; Czarnecka 2000).

• Prof. Dominik Fijałkowski

Prof. dr hab. Dominik Fijałkowski (1922–2015) – absolwent UMCS, pracę w Katedrze Systematyki i Geografii Roślin UMCS rozpoczął już podczas studiów (1947). Na tej Uczelni przeszedł wszystkie szczeble awansu nauczyciela akademickiego – od asystenta do profesora zwyczajnego. Brał udział w zakładaniu Ogrodu Botanicznego UMCS, w latach 1965–1970 był jego dyrektorem, a od 1971 r. do 1992 r. kierował Zakładem Systematyki i Geografii Roślin Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi. Autor i współautor około 400 publikacji (w tym 40 książek) z zakresu flory roślin naczyniowych, fitosocjologii, ekologii i ochrony przyrody Lubelszczyzny. Jeden z inicjatorów utworzenia Roztoczańskiego Parku Narodowego i Poleskiego Parku Narodowego oraz Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery Polesie Zachodnie. Zaprojektował ponad 200 rezerwatów przyrody i około 500 pomników przyrody. Lider rankingu najbardziej aktywnych członków Oddziału Lubelskiego PTB, przewodniczący Komisji Upowszechniania Wiedzy Botanicznej przy Zarządzie Głównym (1974–1977). Członek honorowy PTB (2013). Za działalność

naukową, dydaktyczną i organizacyjną otrzymał wiele odznaczeń i nagród (Jóźwik i in. 1995; Czarnecka 2000; Wójciak i Urban 2012).

Bożenna Czarnecka

Literatura

1. Czarnecka B. 2000. 750 posiedzeń naukowych Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Wydawnictwo UMCS, Lublin.
2. Jóźwik Z., Kardaszewska E., Nowak M. (red.). 1995. Księga pamiątkowa Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Wydawnictwo UMCS, Lublin.
3. Majewski T., Mirek Z. 1994. Członkowie honorowi Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Wiadomości Botaniczne 38 (1/2), s. 9–29.
4. Rodkiewicz B. 1998. Laudatio. W: Tadeusz Baszyński. Doktor *honoris causa* Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Wydawnictwo UMCS, Lublin, s. 9–18.
5. Śnieżko R., Bednara J. 1999. Prof. dr hab. Bohdan Rodkiewicz (24 IV 1925 – 20 III 1998). Wiadomości Botaniczne 43 (1/2), s. 61–62.
6. Tukiendorf A. 1996. 70-lecie urodzin Profesora Tadeusza Baszyńskiego. Wiadomości Botaniczne 40 (3/4), s. 96–97.
7. Wójciak H., Urban D. 2012. 90. rocznica urodzin Profesora dr. hab. Dominika Fijałkowskiego – nestora botaniki polskiej. Wiadomości Uniwersyteckie UMCS 5/185, s. 19–20.
8. Wykorzystano również niepublikowane materiały archiwalne z lat 1945–2015.

4 grudnia 2015 r. na Wydziale Chemii UMCS obchodzono czterdzieste urodziny Zakładu Chemii Teoretycznej który właśnie 40 lat wcześniej zyskał status odrębnej jednostki naukowej.

40-lecie Zakładu Chemii Teoretycznej

Z okazji Jubileuszu warto przypomnieć, jak właściwie doszło do jego powołania. W 1964 r. Władysław Rudziński, po obronie pracy magisterskiej na Wydziale Mat-Fiz-Chem UMCS, został zatrudniony na stanowisku asystenta w Katedrze Chemii Fizycznej, którą kierował wówczas nestor lubelskiej chemii, legendarny prof. Andrzej Waksmundzki. Po trzech latach dobrej współpracy prof. Waksmundzki zaproponował swojemu asystentowi wyjazd do Kra-

kowa, aby tam, w Katedrze Chemii Teoretycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego uzupełnił swoje wykształcenie w dziedzinie chemii teoretycznej. W Lublinie nie było wówczas takich możliwości. Panowie zawarli umowę: po zdobyciu odpowiedniej wiedzy i stopnia doktora nauk chemicznych Władysław Rudziński miał powrócić do macierzystej jednostki, tutaj kontynuować pracę naukową oraz prowadzić zajęcia dydaktyczne z chemii teoretycznej i fizyki chemicznej. Już

nie magister, a doktor dotrzymał danego słowa. W 1970 r. powrócił do Lublina ze świeżo obronionym dyplomem. Do programu studiów chemicznych wprowadzono właśnie chemię teoretyczną. Doktor Rudziński był jedynym pracownikiem na UMCS posiadającym kwalifikacje do nauczania tego przedmiotu. W tym też kierunku poszły jego pasje naukowe.

Jeszcze jako adiunkt w Zakładzie Chemii Fizycznej zgromadził wokół siebie grupę kilku wybitnie uzdolnionych absolwentów i studentów chemii, z którymi rozpoczął intensywne kształcenie i pracę naukową. W ten sposób ukształtował się zespół chemii teoretycznej, działający początkowo w ramach Zakładu Chemii Fizycznej. Do tego nieformalnego zespołu należeli m.in. Andrzej Dąbrowski, Mieczysław Jaronec i Stefan Sokołowski, obecnie wybitni profesorowie znani w Polsce i na świecie. Zespół szybko powiększał swój dorobek naukowy, osiągając przy tym znaczące sukcesy międzynarodowe. W tej sytuacji, ówczesny Rektor prof. dr hab. Wiesław

• Pracownicy i doktoranci Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych, rok 2000. Od lewej: prof. S. Sokołowski, mgr A. Sałamacha, mgr W. Cyrankiewicz, prof. M. Borówko, dr hab. P. Bryk, prof. A. Patrykiewicz, a za nim dr hab. W. Rzyśko, dr K. Grabowski, dr R. Zagórski

Archiwum autora

Archiwum autora

• Rok 1992, ISSHAC-1 w Kazimierzu Dolnym. Pomysłodawcy sympozjum – prof. W. Rudziński (z lewej) i prof. B. Wojciechowski (z prawej) z członkami zespołu ludowego z Kazimierza

Skrzydło podjął decyzję o podniesieniu zespołu do rangi odrębnej jednostki – Zakładu Chemii Teoretycznej. W chwili powołania Zakładu, oprócz wyżej wymienionych, zatrudnionych w nim było jeszcze troje pracowników: Leszek Łajtar, Jolanta Narkiewicz-Michalek i Małgorzata Borówko. Rok później do zespołu dołączył Krzysztof Woliński.

Kierownikiem, najmłodszym zresztą spośród wszystkich kierowników zakładów Instytutu Chemii UMCS, został dr hab. Władysław Rudziński, niewiele starszy od podległych mu pracowników. Ta sytuacja – brak wyraźnej różnicy pokoleniowej – bardzo korzystnie wpływała na atmosferę panującą w Zakładzie, sprzyjając pracy i intensywnemu rozwojowi naukowemu jego członków, a co za tym idzie ich szybkim awansom naukowym. W Zakładzie panował duch współpracy i poczucie wspólnego celu, zaś zdrowa rywalizacja polegała na tym, że każdy starał się wnieść jak najwięcej do wspólnej puli badawczej i publikacyjnej. Przyjaźniono się ze sobą, wspólnie rozwiązywano problemy po-

jawiające się w trakcie realizacji badań. Tak też pozostało do dziś. Stare porzekadło „jaki pan, taki kram” sprawdziło się w przypadku Zakładu Chemii Teoretycznej znakomicie. Był on bowiem zawsze Zakładem „Wolnych Ludzi”. Szef inspirował, sugerował, zachęcał do podejmowania różnych tematów naukowych, ale ich nie narzucał. Konflikty rozładowywano poprzez dyskusje. Prof. Rudziński pozostawiał sobie i członkom swojego zespołu przestrzeń wolności badawczej o bardzo szerokich granicach. Kusząca perspektywa realizowania się naukowo i dydaktycznie w takiej atmosferze przyciągała jak magnes najzdolniejszych adeptów studiów chemicznych zainteresowanych tą dziedziną chemii. Priorytetem prof. Rudzińskiego było ich zatrudnienie i zatrzymanie w Zakładzie. Wybierał najlepszych. Taka polityka kadrowa zaowocowała bardzo silną pozycją Zakładu Chemii Teoretycznej na Wydziale Chemii, a jego pracownicy, obecni i byli, w większości posiadają tytuły naukowe profesorów i doktorów habilitowanych.

W latach 90. XX w. w strukturze kadrowej Zakładu zaszły dwie istotne zmiany. W 1991 r. prof. dr hab. Mieczysław Jaroniec (dziś doktor *honoris causa* Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie oraz Profesor Honorowy UMCS) podjął decyzję o kontynuowaniu swojej kariery naukowej w USA – najpierw w Georgetown University, potem w McMaster University, a ostatecznie w Kent State University. Dwa lata później do nowo utworzonej jednostki – Pracowni Komputerowej – odeszli z Zakładu Chemii Teoretycznej profesorowie Małgorzata Borówko i Stefan Sokołowski. Utworzenie tej Pracowni związane było z pojawieniem się w programie studiów chemicznych nowego przedmiotu „podstawy użytkowania komputerów”. W roku 1996 Pracownia przekształciła się w Zakład Modelowania Procesów Fizykochemicznych. Kierownikiem nowej jednostki, o której można powiedzieć, że „wypączkowała” z Zakładu Chemii Teoretycznej, została prof. Małgorzata

• Pracownicy Zakładu Chemii Teoretycznej, rok 2006. Siedzą od lewej: dr A. Andrzejewska, mgr M. Iskierko-Wichrowska, dr hab. J. Narkiewicz-Michałek. Stoją od lewej: dr hab. K. Niezsporek, dr P. Podkościelny, dr hab. P. Szabelski, dr M. Drach

ta Borówko i z powodzeniem pełni tę funkcję do dziś. Na obecną chwilę ona i jej pracownicy mogą pochwalić się imponującą liczbą 400 opublikowanych prac naukowych, bogatą współpracą międzynarodową (m.in. z: Institute of Physics, Johannes Gutenberg-Universität Mainz, Niemcy; Brigham Young University, Provo, Utah, USA; Department of Neutron Physics, SZFKI Budapest, Węgry; Friedrich-Alexander-Universität, Erlangen-Nürnberg, Niemcy), mnogością realizowanych grantów krajowych (15) i międzynarodowych (2) oraz wypromowanych doktorów (11) i doktorów habilitowanych (3). Troje pracowników uzyskało tytuły profesorskie. Rozstanie z macierzystym Zakładem Chemii Teoretycznej nie oznaczało jednak zerwania więzów. Przetrwali przyjaźnie, trwa współpraca.

Ważną datą w funkcjonowaniu Zakładu Chemii Teoretycznej był rok 1999. Na mocy porozumienia pomiędzy Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie a Instytutem Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN w Krakowie na terenie Zakładu rozpoczęła działalność placówka PAN-owska – Zespół Teorii Adsorpcji. Jego kierownikiem został prof.

Władysław Rudziński, pełniący jednocześnie funkcję kierownika Zakładu Chemii Teoretycznej. Współpraca pomiędzy jednostkami od początku układała się pomyślnie. Podjęto wiele wspólnych badań, a ich wyniki opublikowano w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym. W roku 2012 ster Zespołu Teorii Adsorpcji przejął dr hab. Tomasz Pańczyk – wybitnie uzdolniony absolwent studiów chemicznych na UMCS, uczeń, a po-

tem doktorant prof. Rudzińskiego. Obecnie w Zespole Teorii Adsorpcji pracuje troje absolwentów UMCS: dr hab. Tomasz Pańczyk na stanowisku profesora nadzwyczajnego i adiunkta – dr hab. Wojciech Płaziński i dr Agnieszka Brzyska.

Od powstania Zakładu Chemii Teoretycznej minęło 40 lat. W tym czasie jego pracownicy opublikowali ponad 900 prac, w większości w czasopiśmie międzynarodowych o wysokim IF. (Na „subkoncie” profesora Rudzińskiego widnieje aż 300 pozycji.) Należy dodać, że wiele z tych prac jest często cytowanych w literaturze naukowej. Ponadto, w dniu swoich 40. urodzin Zakład może pochwalić się wypromowaniem 33 doktorów, spośród których 16 zostało doktorami habilitowanymi, a dziewięciu profesorami tytularnymi. Kilka lat temu prof. Krzysztof Woliński z Zakładu Chemii Teoretycznej został ogłoszony Królem Nauki Polskiej (ranking tygodnika „Wprost”) jako polski naukowiec z największą liczbą cytowań. Pracownicy Zakładu byli współautorami dwóch książek (prof. Rudziński i prof. Jaroniec) oraz współedytorem trzech monografii.

Nowatorskie prace prowadzone w Zakładzie Chemii Teoretycznej interesowały i inspirowały do

• Zespół Teorii Adsorpcji w pierwszym składzie, rok 2000. Siedzi: prof. W. Rudziński – kierownik zespołu. Stoją od lewej: dr hab. W. Piasecki, dr hab. T. Pańczyk, dr M. Drach

podejmowania badań o pokrewnym profilu uczonych z innych ośrodków w kraju, m.in. z Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie czy wspomnianego już Instytutu Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN w Krakowie. Bogata współpraca naukowa nie tylko z polskimi, ale też światowymi jednostkami naukowymi zajmującymi się problemami chemii teoretycznej rozwijała się od początku funkcjonowania Zakładu. Składały się na nią liczne wizyty, staże i stypendia naukowe kierownika Zakładu i jego pracowników w instytucjach o ustalonej renomie, m.in. w Węgierskiej Akademii Nauk w Miskolcu i Budapeszcie, Department of Chemical Engineering, Queens University w Kanadzie, Uniwersytecie w Lipsku, Laboratorium C.N.R.S. w Montpellier i w Nancy we Francji, Ruhr Universitat w Bochum w Niemczech, Department of Chemical Engineering, Tohoku University w Japonii, Department of Chemical Engineering, Seoul National University w Korei Południowej, National Chung Cheng University na Tajwanie, University of Vienna w Austrii, Arkansas University w USA, Penn State University w USA, University of San Luis w Argentynie, University of Granada w Hiszpanii czy Ukraińskiej Akademii Nauk w Kijowie. Współpraca naukowa z jednostkami zagranicznymi była wielokierunkowa i niezwykle owocna. Wspólne publikacje i monografie, ale też, co szczególnie ważne, doktoraty *honoris causa* dla dwóch wybitnych uczonych w dziedzinie chemii. Byli to prof. William Steele z Penn State University w USA, wieloletni edytor czasopisma „Langmuir” oraz prof. Gerhard Ertl z berlińskiego Instytutu Fritza Habera, laureat Nagrody Nobla w 2007 r. Promotorem obu doktoratów był prof. Władysław Rudziński. W ciągu 40 lat pracownicy Zakładu aktywnie uczestniczyli w licznych konferencjach krajowych i międzynarodowych, co sprzyja-

• Uczestnicy uroczystości jubileuszowych. Od lewej: prof. M. Borówko, prof. J. Narkiewicz-Michałek, prof. J. Choma, prof. W. Rudziński, mgr I. Dąbrowska, prof. A. Dąbrowski

ło utrwalaniu starych i nawiązywaniu nowych kontaktów naukowych. Profesorowie Władysław Rudziński i Andrzej Dąbrowski byli zapraszani do Komitetów Naukowych prestiżowych sympozjów takich jak Fundamentals of Adsorption (FOA) czy Interfaces Against Pollution (IAP).

Osobnym rozdziałem w działalności Zakładu Chemii Teoretycznej było podejmowanie licznych inicjatyw organizacyjnych. Jedną z nich okazała się szczególnie istotna, a jej realizacja stanowi dziś swoistą wizytówkę Zakładu. Pomysł organizacji cyklicznego międzynarodowego sympozjum ISSHAC (Surface Heterogeneity Effects in Adsorption and Catalysis on Solids) zrodził się podczas jednej z wizyt prof. Rudzińskiego u prof. Bohdana Wojciechowskiego w Queens University w Kanadzie. Ostateczną decyzję o wspólnym przedsięwzięciu, jak to wspomina po latach prof. Rudziński, obaj panowie podjęli w swobodnej atmosferze pogodnego popołudnia na *garden party*. Sympozja ISSHAC miały odbywać się w Polsce, a ich celem miała być prezentacja najnowszych światowych osiągnięć naukowych w dziedzinie adsorpcji i katalizy na heterogenicznych powierzchniach ciał stałych. Chodziło

też o nawiązywanie kontaktów i rozwijanie współpracy między uczonymi zajmującymi się tą tematyką. Oprócz realizacji celów *stricte* naukowych uczestnicy sympozjów ISSHAC mogli poznać szczególnie atrakcyjne miejsca w naszym kraju. Pierwsze, inauguracyjne sympozjum ISSHAC-1 odbyło się w 1992 r. w Kazimierzu nad Wisłą. Zgromadziło niewielką liczbę 68 uczestników, ale aż 42 przybyło z zagranicy. Sukces naukowy i organizacyjny, wysoki poziom merytoryczny, obrady w urokliwej miejscowości, miłej atmosferze i rozchodzące się o tym wieści spowodowały, że w następnym ISSHAC-2 w 1995 r. w Zakopanem-Levocy uczestniczyło już 120 osób, w tym 80 z zagranicy. Trzy lata później, w 1998 r. podczas ISSHAC-3 w Toruniu został pobity rekord: 196 uczestników, w tym 130 zagranicznych i 66 krajowych. Popularność sympozjum rosła, podobnie jak liczba stałych gości uczestniczących w kolejnych spotkaniach. Często były to nazwiska znane w świecie naukowym. ISSHAC-4 odbył się w 2001 r. w Krakowie, ISSHAC-5 w 2004 r. w Gdańsku, ISSHAC-6 zorganizowano w Zakopanem w 2006 r., a ISSHAC-7 w 2009 r. znowu w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą. W 2012 r. ISSHAC-8 po raz drugi

odbył się w Krakowie, a ISSHAC-9 w 2015 r. we Wrocławiu. Tradycyjnie stałym przewodniczącym Komitetu Naukowego ISSHAC jest prof. Władysław Rudziński, a prof. Jolanta Narkiewicz-Michałek pełni funkcję przewodniczącej Komitetu Organizacyjnego. Spotkania z cyklu ISSHAC, ze względu na wysoki poziom naukowy i staranną organizację, cieszą się międzynarodową renomą i nieustannie z zainteresowaniem w naukowym świecie. Począwszy od drugiego sympozjum, po każdym z nich ukazywało się specjalne wydanie numeru czasopisma poświęcone prezentowanym tam pracom. Miarą uznania dla poziomu naukowych spotkań była ranga tych czasopism: „Langmuir”, „ASS” i „Adsorption”. Gościnnym edytorem każdego z tych specjalnych wydań był zawsze prof. Rudziński. W odpowiedzi na nieustannie z zainteresowaniem w 2018 r. odbędzie się dziesiąty już z kolei ISSHAC, prawdopodobnie w Gdańsku.

Tematyka sympozjów ISSHAC spotkała się ze szczególnie dużym zainteresowaniem naukowców z Izraela. Organizatorzy zauważyli ich liczny udział w trzech pierwszych spotkaniach i znaczący wkład w i tak bardzo wysoki poziom naukowy konferencji. Obie strony – polska i izraelska – postanowiły więc zacieśnić współpracę. W lipcu 2000 r., z inicjatywy prof. Rudzińskiego, prof. Narkiewicz-Michałek i prof. Mieczysława Folmana z Uniwersytetu w Hajfie oraz dzięki zaangażowaniu prof. Jerzego Habera, ówczesnego dyrektora krakowskiego Instytutu Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN, w Lublinie i w Krakowie odbyło się

polsko-izraelskie sympozjum „Aktualne Trendy Badawcze w Fizykochemii Zjawisk Międzyfazowych”. Były ambitne plany organizacji tych spotkań na przemian w Polsce i w Izraelu. Niestety, z uwagi na sytuację polityczną w Izraelu i śmierć prof. Folmana kontynuacji nie było.

Kolejną odstoną funkcjonowania Zakładu jest trwająca do dziś działalność jego pracowników na rzecz towarzystw naukowych. W Lublinie zorganizowano trzy Zjazdy Polskiego

i zaangażowaniu prof. Jolanty Narkiewicz-Michałek zjazdy te należały do bardzo udanych. W roku 2003 i 2011 pełniła ona funkcję przewodniczącej Komitetu Organizacyjnego zjazdów. Obecnie jest przewodniczącą Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Chemicznego, a przez wiele lat przewodniczyła III Wydziałowi Lubelskiego Towarzystwa Naukowego. Podczas lubelskiego zjazdu PTChem w 2003 r. prof. Władysław Rudziński został wybrany jego prezesem. Wcześniej i później wielokrotnie był przewodniczącym sekcji PTChem „Fizykochemia Zjawisk Międzyfazowych”.

Obecnie w Zakładzie Chemii Teoretycznej pracuje dwóch profesorów tytularnych, trzech doktorów habilitowanych i czterech doktorów: prof. Andrzej Dąbrowski, prof. Krzysztof Woliński, dr hab. Jolanta Narkiewicz-Michałek, dr hab. Paweł Szabelski, dr hab. Krzysztof Nieszporek, dr Leszek Łajtar, dr Mateusz Drach, dr Mariusz Barczak i dr Przemysław Podkościelny. Wszyscy, wraz ze swoim długoletnim kierownikiem prof. Władysławem Rudzińskim (dziś już na emeryturze) i mgr Moniką Iskierko-Wichrowską, od 18 lat pełniącą funkcję sekretarki Zakładu, spontanicznie podjęli decyzję o organizacji jubileuszu swojego Zakładu. Sam pomysł wyszedł od obecnej kierownik Zakładu prof. Jolanty Narkiewicz-Michałek i otrzymał wsparcie kolegów z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych. Profesjonalną obsługę techniczną całego przedsięwzięcia wzięł na siebie dr Mateusz Drach, znany na Wydziale Chemii z talentów w tej dziedzinie.

• Pamiątkowe tableau, które uczniowie sprezentowali swojemu mistrzowi prof. Władysławowi Rudzińskiemu w 70. rocznicę urodzin (od lewej: M. Borówko, T. Pańczyk, J. Jagiełło, K. Piłorz, W. Piasecki, J. Zajączko, M. Jaroniec, R. Charmas, W. Płaziński, A. Dominko, J. Narkiewicz-Michałek, G. Panas, A. Patrykiewicz)

Towarzystwa Naukowego (w latach 2003, 2005 i 2011). W dużym stopniu dzięki sprawności organizacyjnej

Fot. Iwona Dąbrowska

- W oczekiwaniu na rozpoczęcie uroczystości jubileuszowych. W pierwszym rzędzie od lewej: prof. J. Narkiewicz-Michałek, prof. W. Rudziński, Rektor prof. S. Michałowski, Dziekan Wydziału Chemii prof. W. Janusz

I tak 4 grudnia 2015 r. w Auli im. prof. Jarosława Ościka zgromadzili się organizatorzy i zaproszeni goście. Uroczystość zaszczyciły obecne i poprzednie Władze UMCS: Rektor prof. Stanisław Michałowski, Rektor Nestor prof. Wiesław Skrzydło, Rektor poprzedniej kadencji prof. Andrzej Dąbrowski oraz Dziekan Wydziału Chemii prof. Władysław Janusz. W obchodach wzięli również udział naukowcy spoza naszej Uczelni związani z Zakładem długoletnią współpracą: prof. Małgorzata Witko – Dyrektor IKiFP PAN w Krakowie i prof. Renata Tokarz-Sobieraj z tegoż Instytutu, prof. Janina Milewska-Duda z Akademii Górniczo-Hutniczej, prof. Artur Terzyk z UMK w Toruniu i prof. Jerzy Choma z Wojskowej Akademii Technicznej. Przybyło wielu członków Rady Wydziału Chemii, młodszych pracowników naukowych i doktorantów. Zgromadzonych serdecznie powitała prof. Jolanta Narkiewicz-Michałek – kierownik Zakładu Chemii Teoretycznej. Wystąpił także legendarny Zespół Tańca Ludowego UMCS pod dyktando Lecha i Stanisława Leszczyńskich, od lat uświetniający swoim śpiewem i tańcem imprezy naukowe i rocznicowe odbywające się na Wydziale Chemii. Gdy wybrzmiały ostatnie nuty, prof. Władysław Rudziński i jego następczyni prof. Jolan-

ta Michałek opowiedzieli o historii Zakładu i rozwoju chemii teoretycznej na UMCS. Ich wspomnienia uzupełniła prof. Małgorzata Borówko, przedstawiając historię Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych. Pracowników Zakładu Chemii Teoretycznej bardzo wzruszyły wystąpienia zaproszonych na Jubileusz gości. Prof. Janina Milewska-Duda ciepło wspominała początki i rozwój swojej kariery naukowej oraz życzliwe wsparcie, jakiego udzielał jej prof. Rudziński. Panie profesor Małgorzata Witko i Renata Tokarz-Sobieraj odczytały specjalnie ułożone i ręcznie spisane na kartonowym zwoju życzenia:

*Drodzy Przyjaciele,
z okazji 40 lat Chemii Teoretycznej,*

*Życzymy na początek
niech Wam się dobrze liczy.
Niech Wam się udokładnia, optymalizuje,
a miejsca na dysku nigdy nie brakuje.
Życzymy Wam siostry i bracia w nauce,
żeby Was omijały wszelkie błędy w sztuce.
By się Wam serwery nie restartowały,
a wszystkie geometrie szybko uzbieżniały.
By się Wam teoria zgadzała z praktyką,
byście zawsze trafiali z obliczeń taktyką.
Byście wymyślili funkcjonat idealny,
piękny w swej prostocie, ale niebanalny.
Żeby pętle Wam nigdy się nie zapętlały,
a skrypty przez Was tworzone od razu działały.*

*Byście w swoim zapale, pełni dobrych chęci,
nigdy nie zaznali przepętnienia pamięci.
I żebyście przy każdej hardware'owej klapie,
mieli zabezpieczenie w najświeższym backupie.
By Wam nie brakło pomysłów oraz żeby na nie
zawsze się znalazło godne finansowanie.
By wyniki prac Waszych nie poszły na marnie,
biorąc najwięcej punktów z listy ministerialnej.
Prace Wasze niech będą dostępne w szerokim
wyborze,
w pismach o najwyższym „impact factorze”.
Żeby Wam, moi drodzy, nigdy do pierwszego
nie brakło, tak cennego, czasu obliczeniowego.
By Wasze pieniądze, wchodząc do portfela,
nie nabierały zachowań kota Schroedingera.
I żeby się dziatki w szkole, ucząc o Lublinie,
dowiedziały, że Wami Lublin w świecie słynie.
I nie teoretycznie, lecz z serca szczerego
Życzymy Wam kochani
WSZYSTKIEGO NAJLEPSZEGO!*

*Przyjaciele z Instytutu Katalizy i Fizykochemii
Powierzchni PAN
przy ulicy Niezapominajek 8 w Krakowie.*

Jubilaci otrzymali też gratulacje i życzenia dalszych sukcesów od Dziekana Wydziału Chemii prof. Władysława Janusza oraz od Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Chemicznego, które przekazał prof. Janusz Ryczkowski. Pierwsza część obchodów zakończyła się skromnym lunchem i filiżanką gorącej kawy w holu Wydziału Chemii.

Popołudniu rozpoczęła się kolejna część uroczystości jubileuszowych, czyli sesja naukowa poświęcona badaniom prowadzonym aktualnie przez reprezentantów jednostek naukowych związanych z Zakładem Chemii Teoretycznej. Poprowadził ją prof. Władysław Rudziński. Wykłady wygłosili kolejno: prof. Tomasz Pańczyk – kierownik grupy badawczej „Adsorpcja” IKiFP PAN („Nanorurki węglowe jako nośniki leków. Projektowanie na podstawie modelowania molekularnego”), dr Tomasz Staszewski z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych UMCS („Adsorpcja z roztworów na chemicznie związanych fazach”), prof. dr hab. Artur Terzyk – Wydział Chemii UMK w Toruniu („There’s plenty of room at the bottom – podróż dookoła mikro- i nanoświata”), prof. dr hab. Jerzy

Choma z Wojskowej Akademii Technicznej („Otrzymywanie i badanie fizykochemicznych właściwości nanostruktur krzemionkowo-metalicznych oraz węglowo-metalicznych”).

Jednak obchody jubileuszowe na tej sesji się nie skończyły, bowiem organizatorzy podjęli zaproszonych gości na „wieczorne wspomnień” w jednej z urokliwych restauracji magicznego lubelskiego Starego Miasta. Wśród gości zabrakło prof. Mieczysława Jarońca, profesora honorowego naszego Uniwersytetu i doktora *honoris causa* Uniwersytetu Mikołaja

Kopernika w Toruniu oraz Wojskowej Akademii Technicznej. Nie mógł on niestety przyjechać z dalekiego Kent w stanie Ohio, ale o nas pamiętał:

Z okazji 40-lecia Zakładu Chemii Teoretycznej (ZChT) chciałbym przede wszystkim złożyć gorące podziękowania Prof. W. Rudzińskiemu za Jego wkład w utworzenie tego Zakładu, którym przez prawie 40 lat kierował, czyniąc ZChT jednym z czołowych ośrodków adsorpcji i chemii zjawisk powierzchniowych w Polsce i na świecie.

Składam najlepsze życzenia wszystkim pracownikom Zakładu i życzę dalszych wspaniałych osiągnięć naukowych.

Cieszę się bardzo, że byłem jednym z pracowników ZChT przez wiele lat i tak naprawdę identyfikuję się nadal z tym Zakładem, który poprzez wspaniałych ludzi był i jest inspiracją do pracy naukowej.

*Kent, 3 grudnia 2015
Mietek Jaroniec*

Na pożegnanie, gdy jubileuszowy wieczór dobiegał końca, podano uczestnikom ufundowany przez organizatorów urodzinowy wyśmienity tort z marcepanowym napisem „40 lat Zakładu Chemii Teoretycznej”.

Monika Iskierko-Wichrowska

35-letnia sztafeta pokoleń „Solidarności” na UMCS

Fot. Dominik Fikowski

• Stoją od lewej: Irmina Wawrzyczek, Anna Wolińska, Anna Trębska-Kerstopf, Jacek Kot, Marek Budziński, Elżbieta Świder, Jan Michalczuk, Jan Sarzyński, Marek Sowa, Aleksander Padewski, Irena Choma, Andrzej Bartnicki, Andrzej Trembaczewski, Janusz Matuszewicz, Wiesław Wójcik, Janusz Mazurek, Wiesław Grzegorzczak, Józef Paszczyk. Siedzą od lewej: Józef Kaczor, Jerzy Bartmiński, Stefan Symotiuik, Jerzy Jabłoński

We własnym gronie i bez rozgłosu NSZZ „Solidarność” UMCS obchodził niedawno 35 lat swojego istnienia i działalności. W dniu 15 grudnia 2015 r. w siedzibie Związku odbyło się uroczyste posiedzenie Komisji Zakładowej, na które zaproszono żyjących członków poprzednich kadencji. Na program zebrania złożyły się części: akademicka, artystyczna i towarzyska.

Część akademicką rozpoczęło przypomnienie historycznych wydarzeń sprzed 35 lat. Po trwającym od września 1980 r. okresie zebrania i konstituowania się komitetów założycielskich na poszczególnych Wydziałach oraz na szczeblu całej Uczelni, w dniu 16 grudnia 1980 r. miało miejsce pamiętne, założycielskie Zakładowe Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność” UMCS. Uczestniczyło w nim 241 delegatów wszystkich kół (związek liczył wówczas 1395 członków). Już w pierwszym głosowaniu wybrano przewodniczącego

Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” UMCS, którym został Jerzy Bartmiński. Wyłoniono także 25-osobową Komisję Zakładową, siedmioosobową Komisję Rewizyjną, Społecznego Inspektora Pracy i dziesięciu delegatów na Regionalne Zebranie Delegatów. W skład 25-osobowej Komisji Zakładowej weszli: przewodniczący – Jerzy Bartmiński – etnolingwista, docent w Zakładzie Języka Polskiego; Dobrosław Bagiński – artysta plastyk, asystent w Instytucie Wychowania Artystycznego; Małgorzata Bielecka-Hołda – starszy asystent w Instytucie Matematyki; Marek Budziński – pracownik inżyniersko-techniczny w Zakładzie Dydaktyki Fizyki; Barbara Bulicz – bibliotekarz, kustosz w Oddziale Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów Biblioteki Głównej; Bolesław Drwal – psycholog, adiunkt w Instytucie Psychologii; Józef Duda – historyk, adiunkt w Zakładzie Historii Gospodarczej i Myśli Ekonomicznej; Kazimierz Goebel – matematyk, profesor nadzwyczajny, kierownik Zakładu Różniczkowych; Józef Kaczor – pracownik Zakładu Mikrobiologii Stosowanej; Bogusława Kaczyńska – adiunkt w Zakładzie Etyki i Estetyki Międzywydziałowego Instytutu Filozofii i Socjologii; Teresa Liszcz – prawnik, adiunkt w Zakładzie Prawa Pracy; Janusz Matuszewicz – adiunkt w Zakładzie Chemii Fizycznej; Dobiesław Nazimek – adiunkt w Zakładzie Technologii Chemicznej; Józef Paszczyk – geograf, adiunkt w Zakładzie Hydrografii; Alina Pyda – pracownik obsługi w Instytucie Fizyki; Stanisław Radzki – adiunkt w Zakładzie Chemii Nieorganicznej i Ogólnej; Henryk Reniger – profesor nadzwyczajny, kierownik Zakładu Prawa Finansowego; Zdzisław Stępniewski – mechanik maszyn poligraficznych, Zakład Poligrafii; Jerzy Święch – historyk literatury, docent, kierownik Zakładu Literatury Współczesnej; Andrzej Teske – fizyk, adiunkt w Zakładzie Fizjologii Roślin; Elżbieta Teske – biolog, Ogród Botaniczny; Jan Wojcieszuk – adiunkt w Zakładzie Prawa Pracy; Marcin Zajac – adiunkt w Zakładzie Fizjologii Zwierząt; Michał Zieliński – adiunkt w Zakładzie Ekonomii Politycznej.

To właśnie „historyczny” pierwszy przewodniczący Komisji Zakładowej prof. dr hab. Jerzy Bartmiński uświetnił 15 grudnia 2015 r. oficjalną część zebrania wykładem poświęconym patronowi „Solidarności” bł. ks. Jerzemu Popiełuszcze. W wystąpieniu zatytułowanym „Ks. Jerzy Popiełuszko jako bohater ludowy” dowodził, na czym – według niego – polegała ludowość ks. Jerzego: po pierwsze na tym, że wywodził się z ludu (ze wsi), po drugie, że pracował z ludem (Bożym) i dla ludzi (dla wszystkich nas); po trzecie, że lud (Polacy i nie tylko) miał go i ma za swego. Dzięki tym cechom kapłan „Solidarności” pokazał, jak można toczyć zwycięską walkę o dobrą sprawę bez użycia siły i bez nienawiści. Tak rozumiany bohater ludowy, zdaniem prof. Bartmińskiego, to najwyższa pochwała znacząca tyle, co *bycie z ludu, z ludźmi i dla ludzi*. Po wysłuchaniu wykładu, słuchacze wdali się w dyskusję z prelegentem, zadając mu liczne pytania i polemizując z niektórymi tezami jego wystąpienia.

• Sopranistka Małgorzata Rudnicka

W części artystycznej odbył się recital młodej sopranistki Małgorzaty Rudnickiej, której akompaniowała na fortepianie Karolina Hordyjewicz. Wykonały one znane polskie pieśni patriotyczne, m.in. *Rotę Feliksa Nowowiejskiego* i *Chłopca mego mi zabrali* Ignacego Jana Paderewskiego. Urzeczeni słuchacze włączali się do śpiewu bardziej znanych utworów. Po występie obie artystki zebrały zasłużone brawa, a organizatorzy, dziękując serdecznie za uświetnienie spotkania, wręczyli im wiązanki kwiatów.

W tej podniosłej atmosferze rozpoczęła się część towarzyska. Przy kawie i herbacie uczestnicy wydarzeń sprzed 35 lat wspominali je i opowiadali, jak wpłynęły one na ich dalsze życie. Obecni na uroczystości młodzi członkowie NSZZ „Solidarność” słuchali z dużym zainteresowaniem tych opowieści, zdając sobie zarazem sprawę, że to teraz na nich przyszła kolej, aby w tej pokoleniowej sztafecie przejąć pałeczkę i kontynuować tradycję związkową na UMCS.

Na zakończenie spotkania obecny przewodniczący Komisji Zakładowej dr Jerzy Jabłoński skonkludował, że chociaż dużo satysfakcji przynosi przypomnianie początków NSZZ „Solidarność” w UMCS, to najbardziej cieszy fakt, że do Związku wstępują coraz młodsze pokolenia pracowników Uczelni, co jego zdaniem, dobrze wróży na przyszłość. Obchody zakończyły się wykonaniem pamiątkowej fotografii.

Anna Trębska-Kerntopf
Irmína Wawrzyczek

W październiku oraz listopadzie 2015 r. troje młodych naukowców z naszego Uniwersytetu wyjechało do prestiżowych ośrodków uniwersyteckich w Kanadzie (Ivey Business School, London, Ontario oraz University of Alberta Business School, Edmonton, Alberta) na intensywne kursy szkoleniowe z zakresu przedsiębiorczości oraz kompetencji miękkich w ramach programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego *Transformation.doc*. W dwutygodniowym kursie uczestniczyły mgr inż. Anna Jańska (Wydział Ekonomiczny) oraz mgr Magdalena Długosz (Wydział Humanistyczny), natomiast dr Rafał Augustyn (Wydział Humanistyczny) wziął udział w trzytygodniowym kursie trenerskim. Reprezentanci UMCS zostali wybrani spośród kilku tysięcy młodych naukowców z całej Polski w sześciopięcioletniej procedurze rekrutacyjnej.

W trakcie szkoleń młodzi naukowcy zdobywali wiedzę z zakresu podstaw przedsiębiorczości niezbędnych do efektywnej współpracy między środowiskiem akademickim i gospodarczym. Podczas wizyt studyjnych poznawali dobre praktyki stosowane w kanadyjskich uczelniach oraz inkubatorach i akceleratorach przedsiębiorczości, modele wsparcia innowacji stosowane w Kanadzie, a także byli szkoleni z zakresu wybranych umiejętności miękkich związanych m.in. z autoprezentacją, komunikacją i zarządzaniem zespołami projektowymi. Dwa tygodnie programu szkoleniowego kończyły się stworzeniem oraz prezentacją interdyscyplinarnych grupowych projektów o charakterze biznesowym. Dodatkowo w trzecim tygodniu programu w Ivey Business School dr R. Augustyn uczestniczył w warsztatach pisania studium przypadku oraz nauczania za pomocą tej metody, bardzo popularnej w krajach Ameryki Północnej. Oprócz zdobytej wiedzy i doświadczeń największą wartością projektu jest z pewnością możliwość nawiązania kontaktów pomiędzy uczestnikami programu z różnych miast, uczelni i krajów. Reprezentują oni różne dziedziny naukowe, co po-

Młodzi naukowcy z UMCS w programie

TRANSFORMATION.DOC

zwala w dalszej perspektywie stworzyć silną, interdyscyplinarną grupę młodych naukowców, zainteresowaną rozwojem umiejętności miękkich i wspieraniem innowatorów na swoich uczelniach. Najbliższe plany grupy zakładają (oprócz inicjatyw podejmowanych niezależnie lokalnie) współpracę uczestników szkoleń w ramach stowarzyszenia, które ma działać na rzecz zacieśniania kontaktów, upowszechniania wiedzy z zakresu objętego programem oraz promocji i wdrażania dobrych praktyk na poszczególnych uczelniach we współpracy z władzami uczelni oraz Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Absolwenci programu pochodzący z trzech lu-

belskich uczelni (UMCS, Politechniki Lubelskiej i Uniwersytetu Medycznego) rozpoczęli już wspólne działania w tym zakresie.

Pobyt w Ivey Business School i na Uniwersytecie Alberty uzmysłowił uczestnikom programu *Transformation.doc*, że udana współpraca na linii nauka – biznes jest nie tylko możliwa, ale faktycznie ma miejsce. Przedsiębiorcy prowadzą zajęcia ze studentami i są częstymi gośćmi spotkań, podczas których chętnie dzielą się swoim doświadczeniem i wiedzą oraz opracowują przypadki biznesowe we współpracy z nauczycielami akademickimi. Miejsca takie jak inkubatory czy akceleratorzy przedsiębiorczości

są zaś obszarami, gdzie w codziennej pracy spotykają się przedstawiciele uniwersytetów, start-upów oraz dojrzałych firm z wieloletnią tradycją. Oprócz poznania innowacyjnych metod prowadzenia zajęć i nawiązania kontaktów z wykładowcami Ivey, szczególnie cenna okazała się możliwość współpracy z pracownikami wydawnictwa Ivey Publishing, które jest światowym liderem dostarczającym *case studies* o różnorodnej tematyce: od agrobiznesu, poprzez rachunkowość, fuzje i przejęcia, aż po praktyki antykorupcyjne i wiele innych. Wydawnictwo publikuje około 350 studiów przypadku rocznie, ponad 8000 znajduje się w aktualnej bazie. Wiele z nich jest tłumaczonych i dystrybuowanych w formie papierowej i elektronicznej na całym świecie, zarówno na uczelniach wyższych, jak i na rynku komercyjnym, do celów szkoleniowych.

Mgr Anna Jańska swój udział w programie podsumowuje tak: „Z perspektywy doktorantki Wydziału Ekonomicznego możliwość pobytu w prestiżowej Ivey Business School (Western University) w Kana-

dzie była niezwykle cennym doświadczeniem. Szkoła z niemal stuletnią tradycją od początku istnienia kształci słuchaczy w oparciu o autorską metodę studium przypadku (Ivey Case Learning), zgodnie z misją: *Kształcenie liderów biznesu, którzy myślą globalnie, działają strategicznie i wspierają lokalne społeczności*”.

Dla mgr Małgorzaty Długosz doświadczenie humanisty w konfrontacji z modelem funkcjonowania Uniwersytetu Alberta w Edmonton każe zwrócić uwagę na kluczową rolę przepływu informacji w ramach środowiska akademickiego oraz pomiędzy nim i jego otoczeniem. Sukces każdej współpracy zależy bowiem w dużej mierze od jakości komunikacji poszczególnych naukowców i jednostek uczelni, naukowców i przedsiębiorców, w końcu wykładowców i studentów. Uniwersytet Alberta kładzie duży nacisk na stworzenie optymalnych warunków dla wymiany informacji, zapewniając odpowiednią przestrzeń kreatywności i porozumiewania się w ramach uczelni oraz stałe kanały łączności zespołów badawczych czy pojedynczych

naukowców z inkubatorami. W tym kontekście istotne jest także ciągłe podnoszenie kompetencji miękkich pracowników nauki, w tym wzmacnianie ich umiejętności prezentacyjnych, kształtowania treści przeznaczonych dla różnych odbiorców, kwestie językowe i związane z przekazem niewerbalnym. Tego typu podejścia szczególnie wciąż brakuje w kulturze akademickiej w Polsce.

Dr Rafał Augustyn wspomina: „Udział w programie był bardzo inspirujący. Jako językoznawca zdobyłem nie tylko nową wiedzę i umiejętności, ale również w znaczący sposób poszerzyła się moja perspektywa postrzegania działalności naukowej oraz działalności na styku nauki i biznesu. Pobyt w Ivey Business School wzmocnił w dużej mierze postawę proaktywną na rzecz podniesienia jakości kształcenia na polskich uczelniach, a także rozwoju prawdziwej interdyscyplinarnej współpracy między ośrodkami naukowo-badawczymi i otoczeniem gospodarczym”.

*Mgr inż. Anna Jańska
Mgr Małgorzata Długosz
Dr Rafał Augustyn*

Konferencja o dziejach odkrywania i eksploracji jaskiń tatrzańskich

Dnia 5 grudnia 2015 r. Ratusz w Nowym Targu stał się miejscem ożywionego dyskursu naukowego na temat dziejów odkrywania i badań jaskiń tatrzańskich. Wynikami swoich ustaleń podzieliło się kilkunastu badaczy z Polski i Słowacji, którzy uczestniczyli

• Od lewej: mgr Lukáš Vlček, PhD, i dr Łukasz Lewkowicz

w międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Poszukiwacze skarbów, badacze, grotolazi. Z dziejów odkrywania i eksploracji jaskiń tatrzańskich”. Interdyscyplinarną sesję zorganizowało Polskie Towarzystwo Historyczne o. Nowy Targ we współpracy z Wydziałem Politologii UMCS, Urzędem Miasta Nowy Targ, Muzeum Tatrzańskim w Zakopanem oraz Instytutem Słowackim w Warszawie. Patronat honorowy nad przedsięwzięciem objęli: Jacek Krupa, marszałek województwa małopolskiego oraz Ivan Škorupa, konsul generalny Republiki Słowacji w Krakowie.

Po powitaniu i wprowadzeniu w tematykę sesji przez głównych organizatorów konferencji: Roberta Kowalskiego, prezesa PTH w Nowym Targu oraz dr. Łukasza Lewkowicza z Wydziału Politologii UMCS, wykład inauguracyjny wygłosiła prof. dr hab. Elżbieta Dumnicka z Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, która mówiła m.in. na temat badań fauny jaskiniowej w Tatrach Polskich (np. nietoperzy, studniczoków tatrzańskich, skoczogonków). To dzięki niej uczestnicy dowiedzieli się, że komary zimują tylko w tych jaskiniach, które spełniają odpowiednie do tego warunki.

Pierwszy panel rozpoczął wykład „Neandertalczyki i pierwsi *Homo sapiens* w przełomie Białki”, przygotowany przez zespół naukowy w składzie: mgr Magdalena Cieśla, mgr Anna Kraszewska oraz prof. Paweł Valde-Nowak z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wiele z poruszonych wątków dotyczyło przełomu Białki, gdzie w skałach Obłazowej znajduje się słynna jaskinia. Wspomniane zostały również badania w Jaskini Magurskiej. Jak się okazało, wiele ciekawych artefaktów odkryto także podczas badań w Sromowcach Niżnych. Lata 70. XX w. przyniosły szereg znalezisk w Pieninach. Przy skale Obłazowej odkryto pozostałości obozowiska szałasowego ze schyłku paleolitu z narzędziami krzemionymi. Następnie podjęto badania w samej Jaskini Obłazowej, gdzie odkryto m.in. najstarszy na świecie bumerang.

O badaniach nad epoką kamienia w Tatrach mówią mgr Katarzyna Kerneder-Gubała i mgr Sylwia Buławka z Instytutu Archeologii i Etnologii PAN. Pierwsza przypomniała, że badania jaskiń prowadzono już na przełomie XIX i XX w., aby stwierdzić, czy przebywał w nich człowiek pierwotny. Prace odbywały się m.in. w Jaskini Magurskiej,

która została odkryta bardzo wcześnie, ze względu na bliskość kopalni rudy, a następnie na terenie całych Tatr. Badaczkę wyjaśniły, że ślady ludzkie odkryto w Dolinie Kondratowej, na polanie Białego Potoku w Witowie, a także w Pieninach i na Orawie.

Dr hab. Ewa Roszkowska z AWF w Krakowie mówiła o „oswajaniu” Alp i o kształtowaniu się relacji człowieka z górami do połowy XIX w. Mgr Michał Grabowski z Uniwersytetu Warszawskiego zaprezentował referat o jaskiniach tatrzańskich widzianych oczami XVII-wiecznych poszukiwaczy skarbów, przygotowany na podstawie spisów tatrzańskich. Przeglądowy wykład o badaniach jaskiń tatrzańskich pt. „Historia poznania jaskiń tatrzańskich – zarys problematyki” wygłosił dr Łukasz Lewkowicz z UMCS. Zaprezentował rozwój badań speleologicznych po polskiej i słowackiej stronie Tatr od XIII w. do czasów współczesnych. Wspomnił m.in. o poszukiwaczach skarbów, działalności Jana Gwalberta Pawlikowskiego czy braci Tadeusza i Stefana Zwolińskich. Wykład o tajemniczej śmierci ks. Józefa Szykowskiego w Jaskini Mylnej w 1945 r. wygłosił mgr Zbigniew Ładygin z Tatrzańskiego Parku Narodowego. O napisach naskalnych w Jaskini Magurskiej mówili Sylwia Solarczyk z Witowa i dr Adam Szykiewicz z Wrocławia. W podsumowaniu pierwszej części zabrał głos Apoloniusz Rajwa, znany zakopiański speleolog.

W części drugiej głos zabierali głównie słowaccy badacze i speleolodzy, m.in. mgr Lukáš Vlček (współorganizator konferencji), Peter Ševčík ze speleoklubu Speleo Bratislava, Dušan Hutka ze Speleoklubu Tisovec czy doc. RNDr. Peter Magdalen ze Speleo Bratislava. Zaprezentowali oni referaty dotyczące turystyki jaskiniowej w Tatrach Słowackich, historii badań jaskiń Doliny Demianowskiej, speleonurkowania. Konferencji towarzyszyła wystawa fotograficzna pt. *Speleofotografia*, przygotowana przez mgr. Lukáša Vlčka i ing. Pavola Kočíša ze Speleoklubu Cassovia z Koszyc. Konferencję zakończyła projekcja słowackiego filmu dokumentalnego pt. *Hľadači tieňa (Poszukiwacze cienia)* o eksploracji jednej z największych jaskiń tatrzańskich – Cień Księżyca.

Speleokonferencja została zrealizowana przy wsparciu finansowym i organizacyjnym Wydziału Promocji Urzędu Miasta Nowy Targ. Interesujące materiały promocyjne dotyczące udostępnionych jaskiń i atrakcji turystycznych na Słowacji przygotowało Narodowe Centrum Turystyki Słowackiej w Warszawie. Uczestnicy mogli się zapoznać również z propozycją dydaktyczną Wydziału Politologii UMCS. O konferencji informowały lokalne media w Polsce i na Słowacji (m.in. „Tygodnik Podhalański”, Nowotarska Telewizja Kablowa).

Dr Łukasz Lewkowicz

Archiwum autora

• Dr Łukasz Lewkowicz

Fot. Łukasz Lewkowicz

Debata o problemach Europy Środkowej

Jak państwa Europy Środkowej powinny reagować na kryzys uchodźców w Europie? Czy są one w stanie zapewnić sobie bezpieczeństwo energetyczne, a także, czy przeżywają kryzys demokracji? Na te pytania starali się znaleźć odpowiedź uczestnicy konferencji „Building The New Central Europe: Visegrad States and Germany”.

W odbywającym się 16 stycznia 2016 r. na Wydziale Prawa i Administracji UMCS seminarium wzięło udział blisko 200 osób – naukowcy, eksperci z Polski i z zagranicy oraz studenci. „W latach 90. było widoczne poczucie jedności w ramach Unii Europejskiej. Dlaczego teraz jest z tym problem?” – pytała przedstawicielka „Zielonych”, Viola von Cramon-Taubadel. W odpowiedzi większość prelegentów zwracała uwagę na homogeniczny charakter państw Europy Środkowej. „Grupa Wyszehradzka nie ma tradycji integracji z muzułmanami. Dlatego tworzące ją państwa obawiają się przyjęcia większej grupy uchodźców” – tłumaczył Frank Markovic z European Public

Affairs. Dr Jakub Olchowski z UMCS zwrócił uwagę, że obecnie niezwykle ważne jest zakończenie konfliktu w Syrii: „Syria jest jednym z powodów nagłej fali uchodźców w Europie. Bliski Wschód bardzo wyraźnie zmierza w kierunku Bałkanów, na których w latach 90. doszło do trwałego konfliktu na tle etnicznym” – mówił Olchowski. „Kluczową rolę w zakończeniu sporu na Bliskim Wschodzie i zatrzymaniu emigrantów odgrywa obecnie Turcja” – przekonywał Manfred Huterer z Ambasady Niemiec w Polsce. Eksperci byli zgodni, że w obecnym kryzysie związanym z uchodźcami ważny jest dialog i poszanowanie różnic w ramach Unii Europejskiej.

Wiele emocji wzbudziła także dyskusja na temat kryzysu liberalnej demokracji w państwach Europy Środkowej. Zastanawiano się, jak Viktor Orbán rozumie pojęcie liberalnej demokracji. Grzegorz Gromadzki z Fundacji Batorego zwrócił uwagę, że problem z przestrzeganiem zasad demokracji liberalnej staje się coraz powszechniejszy: „Najpierw Węgry, teraz Polska i Słowacja...”

– wyliczał i jednocześnie pytał, dlaczego młodzi ludzie coraz bardziej się radykalizują i głosują na skrajną prawicę.

Trzeci panel konferencji dotyczył bezpieczeństwa energetycznego Niemiec i Grupy Wyszehradzkiej. W ramach dyskusji zwrócono między innymi uwagę na różnie prowadzoną politykę energetyczną oraz priorytety Niemiec, a także państw położonych w Europie Środkowo-Wschodniej, co potwierdzają badania prowadzone w ramach projektu North Stream. Problemem jest także – według ekspertów – brak wspólnej polityki energetycznej Unii Europejskiej.

Konferencję zorganizowała Europejska Akademia Dyplomacji wraz z Zakładem Stosunków Międzynarodowych UMCS, Fundacją im. Kazimierza Pułaskiego oraz Fundacją Konrada Adenauera. UMCS reprezentowali dr Justyna Misiągiewicz i dr Jakub Olchowski z Zakładu Stosunków Międzynarodowych. Patronat nad wydarzeniem objęli Prezydent Lublina dr Krzysztof Żuk oraz Marszałek Województwa Lubelskiego Sławomir Sosnowski.

Dr Kinga Smoleń

Wystawa prac A. Kota w Muzeum UMCS

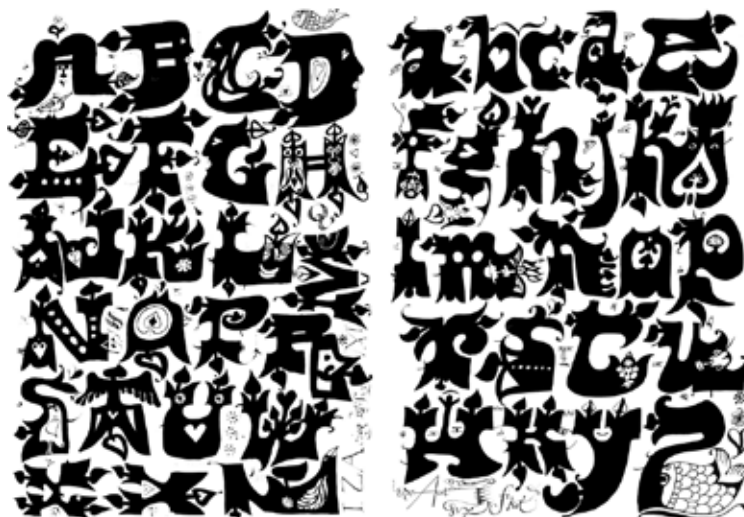
17 lutego 2016 r. w sali Muzeum UMCS odbył się wernisaż wystawy „Andrzej Kot 1946–2015. Grafika, rysunek, kaligrafia, ex libris. Wystawa w pierwszą rocznicę śmierci ze zbiorów Zbigniewa Józwicka”.

Andrzej Kot, lubelski grafik i rysownik odszedł rok temu, ale pozostawił po sobie wielką spuściznę artystyczną. Urodził się w Lublinie. Tu uczęszczał do Liceum Sztuk Plastycznych. Pracował w Lubelskich Zakładach Graficznych jako zecer, gdzie poznał tajniki czarnej sztuki drukarskiej, tajemnice czcionek i znaków drukarskich. Te doświadczenia znalazły swoje odbicie w jego twórczości artystycznej.

Wykonywał oryginalne grafiki z tekstami wybitnych poetów i swoimi własnymi. Ekslibrisy tworzył głównie w rysunku, potem powielał je w technice offsetowej. Dużą wagę przywiązywał do rodzaju papieru, na którym uwieczniał swoje prace. Andrzej Kot, choć nie wzrastał pod skrzydłami uznanych mistrzów, to jednak miał wyjątkowe szczęście obcowania ze znawcami książki, artystami typografii, twórcami plakatu. Wciąż był otwarty na wszystko, co nowe wokół litery, znaku czy kaligrafii.

Wystawę „Andrzej Kot 1946–2015...” swoim patronatem objął rektor prof. dr hab. Stanisław Michałowki. Ekspozycja przygotowana została dzięki uprzejmości dr. Zbigniewa Józwicka, który zechciał udostępnić część swoich zbiorów ze spuścizny Andrzeja Kota.

Jerzy Kasprzak

• Grafiki Andrzeja Kota ze zbiorów Zbigniewa Józwicka

Centrum Innowacji i Komerccjalizacji Badań zaprasza!

Poranek z Innowacją

„Poranek z Innowacją” to nowy cykl spotkań naukowców z przedsiębiorcami organizowanych przez Centrum Innowacji i Komerccjalizacji Badań UMCS. Głównym celem tej inicjatywy jest zawiązanie bliższej współpracy na linii nauka – biznes poprzez kameralne spotkania i rozmowy B2B. Moderatorem spotkań i stałym wsparciem będą pracownicy Centrum Innowacji.

UMCS aktywnie uczestniczy we współpracy świata nauki z sektorem biznesu, biorąc udział w licznych projektach i konsorcjach B+R, dzięki czemu znacząco przyczynia się zarówno do komercjalizacji badań naukowych, jak również do wdrażania nowych technologii w przedsiębiorstwach i tym samym rozwoju firm.

Osoby zainteresowane takimi spotkaniami proszone są o kontakt z Centrum Innowacji i Komerccjalizacji Badań UMCS. Organizator spotkań: mgr Wirginia Gieryng-Cieplak, tel. (81) 537 55 40, e-mail: wirginia.gieryng@umcs.pl.

Zapraszamy do współpracy!

Lubelski Klaster Ekoenergetyczny

Centrum Innowacji i Komerccjalizacji Badań UMCS zaprasza pracowników naukowych naszego Uniwersytetu do współpracy z Lubelskim

Klastrem Ekoenergetycznym. Misją Klastra jest: wspieranie wszelkich działań związanych ze zrównoważonym wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w oparciu o potencjał województwa lubelskiego, poprzez opracowywanie i wdrażanie innowacji technologicznych, produkcyjnych i procesowych, oraz popularyzacja odnawialnych źródeł energii w regionie.

Do głównych celów strategicznych realizowanych przez Klaster należą:

- zwiększenie udziału energii wyprodukowanej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w całkowitym bilansie energetycznym województwa lubelskiego, zwłaszcza przez drobną energetykę rozproszoną;
- podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego gmin Lubelszczyzny w oparciu o lokalne zasoby energetyczne, a zwłaszcza o odnawialne źródła energii;
- wspieranie rozwoju i promocja lokalnych rozwiązań mających na celu zwiększenie udziału produkcji energii elektrycznej i ciepłej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii;
- stymulowanie rozwoju nowych technologii i rozwój zaplecza analityczno-badawczego w regionie na potrzeby rozwoju branży energetyki odnawialnej oraz budownictwa energooszczędnego;
- wspieranie systemu kształcenia kadr dla branży energetyki odnawialnej oraz budownictwa energooszczędnego.

W ramach Lubelskiego Klastra Ekoenergetycznego współpracują podmioty zajmujące się energetyką

(solarną, wiatrową, wodną i geotermalną) oraz produkcją i wykorzystaniem biomasy na cele energetyczne. Wśród Partnerów Klastra są m.in.: producenci maszyn i urządzeń (brykociarek, granulatorów, rozdrabniaczy, młynów, osprzętu towarzyszącego przy produkcji brykietu i peletu, kotłów na biomasę, kolektorów słonecznych); producenci peletu i brykietu; projektanci i wykonawcy biogazowni, farm wiatrowych, farm fotowoltaicznych, małych elektrowni wodnych i sieci elektroenergetycznych; podmioty zajmujące się gospodarką odpadami przemysłowymi, rozwiązaniami IT dla branży energetyki odnawialnej, edukacją wyższą i badaniami oraz efektywnością energetyczną i budownictwem energooszczędnym.

Koordynatorem Klastra jest Fundacja Rozwoju Lubelszczyzny. Pracownicy naukowci zainteresowani współpracą proszeni są o kontakt z Centrum Innowacji i Komerccjalizacji Badań UMCS.

Wirginia Gieryng-Cieplak

mgr Wirginia Gieryng-Cieplak

.....

pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5

20-031 Lublin

Rektorat, p. 1213, XII piętro

tel. (81) 537 51 76, 537 55 40

Fot. Paulina Zbieć

Studenci o świętach w Polsce, Grecji i Rosji

W dniu 22 stycznia 2016 r. w Instytucie Filologii Słowiańskiej UMCS odbyło się „Polsko-grecko-rosyjskie spotkanie noworoczne”, które wraz ze studentami z Grecji zorganizowało Koło Naukowe Rusycystów. Maria Fotiadou, Vasiliki Fotiadou, Theodoros Chrysomallidis i Kariofyllis Kazakos przyjechali na studia w UMCS w ramach programu Erasmus. Pochodzą z północno-wschodniej części Gre-

cji. Ich macierzystą uczelnią jest Uniwersytet im. Demokryta w Komotini. W Lublinie młodzi Grecy studiują filologię rosyjską oraz uczą się języka polskiego.

Program spotkania obejmował prezentacje, zadania kulturowo-językowe, słuchanie i śpiewanie piosenek oraz kolęd. Tradycje bożonarodzeniowe w Polsce i Rosji przybliżyły Monika Borys i Kristina Alizar. O tradycjach greckich opowiedziała Maria

Fotiadou. Wystąpienia przygotowano w języku rosyjskim. Po części oficjalnej, poprowadzonej przez przewodniczącą Koła Monikę Borys, odbył się krótki test z geografii – dla studentów z Lublina z wiedzy o Grecji, a dla ich greckich koleżanek i kolegów z wiedzy o polskich miastach. Na świątecznym stole był tradycyjny polski makowiec oraz greckie ciasteczka miodowe *melomakarono*, przegotowane własnoręcznie przez gości z Grecji.

W spotkaniu uczestniczyły wicedyrektor IFS dr hab. Alina Orłowska, prof. dr hab. Maria Cymborska-Leboda z Zakładu Literatury i Kultury Rosyjskiej XX–XXI wieku oraz opiekun Koła Naukowego Rusycystów dr Ewa Białek, która poprowadziła krótką dyskusję o greckich zapożyczeniach w polszczyźnie oraz o podobieństwach i różnicach studiowania w obu krajach. W organizację przedsięwzięcia aktywnie włączyli się członkowie Koła: Kristina Alizar, Monika Borys, Iga Jaśkowiak, Edyta Korsak, Wiktoria Łukasiewicz, Wiktoria Staszkiwicz, Ewelina Szuba, Paulina Zbieć oraz Piotr Gontaruk. Spotkanie przebiegało w miłej atmosferze, sprzyjającej poznawaniu innych kultur i języków.

Dr Ewa Białek

Studenci z Chin na kursie bułgarystycznym w UMCS

Z początkiem roku 2016 Instytut Filologii Słowiańskiej UMCS wzbogacił swoją ofertę dydaktyczną o kurs języka i kultury bułgarskiej, przygotowany specjalnie dla studentów z Chin. Sześcioro młodych ludzi z partnerskiego uniwersytetu w chińskiej prowincji Hebei przyjechało już do Lublina i rozpoczęło intensywną naukę w Zakładzie Językoznawstwa Słowiańskiego UMCS. Kurs bułgarystyczny zorganizowano w odpowiedzi na prośbę strony chińskiej skierowaną do nas w ramach trwającej od 2014 r. współpracy między UMCS a Foreign Studies University w mieście Shijiazhuang.

Program będzie trwał przez pięć miesięcy i obejmie 540 godzin zajęć, w tym praktyczną naukę języka bułgarskiego oraz naukę o kulturze bułgarskiej.

Studenci chińscy, którzy po raz pierwszy odwiedzają Europę, nie ukrywają, że przyswajanie języka bułgarskiego oraz polskiego, a także odnalezienie się w odmiennej kulturze okazuje się trudniejsze niż się spodziewali. Jednak bardzo szybko przyzwyczajają się do nowych realiów studiowania i życia studenckiego w Lublinie. Pomagają im w tym wykładowcy bułgaryści, polscy studen-

ci bułgarystyki oraz ich rodacy – studenci z tej samej chińskiej uczelni, którzy przebywają już od października 2015 r. na wymianie w Instytucie Anglistyki UMCS.

Kamen Rikev

Fot. Kamen Rikev

• Chińscy studenci z prof. Petarem Sotirovem i polskimi kolegami bułgarystami

Pierwszy miesiąc nowego roku na naszym Uniwersytecie zakończył się wyjątkowo spektakularnie! 31 stycznia 2016 r. odbył się finałowy mecz Final Six Pucharu Polski, w którym koszykarki z drużyny Pszczółka AZS UMCS pokonały ekipę Ślęzy Wrocław z wynikiem 66:58. Ponadto, Leah Metcalf, zawodniczka Pszczółki AZS UMCS wybrana została MVP turnieju Final Six! Cała impreza odbywała się w dniach 29–31 stycznia w hali MOSIR Bystrzyca im. Dzisiaj Niedzieli w Lublinie.

Archiwum AZS UMCS Lublin

• Kapitan Olivia Szumelda-Krzycka po odebraniu Pucharu

Tak finałowy mecz opisany został przez Klub Uczelniany AZS UMCS: „Za faworytki finałowego spotkania uznawane były wrocławianki. Pierwsza kwarta spotkania jednak tego nie potwierdziła. Bardzo dobrze zaczęły gospodynie, które dzięki trafieniom Agnieszki Makowskiej, Leah Metcalf i Jhasmin Player zanotowały serię 12:0. Ślęza swoje pierwsze punkty zdobyła po niemal pięciu minutach gry. Za trzy trafiła Katarzyna Krężel. Do końca pierwszej odsłony dominowały lublinianki, które grały ambitnie w obronie i skutecznie w ataku. Udokumentowały to prowadzeniem 20:12 po tej części gry.

W kolejnej partii akademicki dalej powiększały swoją przewagę, a pierwsze skrzypce grała Kateryna

Historyczne zwycięstwo naszych koszykarek

Dorogobuzowa. Była nie do zatrzymania pod koszem, a kwartę zakończyła celną trójką, dając swojej drużynie prowadzenie 37:22.

Początek trzeciej części gry układał się po myśli Pszczółek, ale do czasu. Ślęza rzuciła się do odrabiania strat. Koszykarki z Wrocławia zbliżyły się nawet na trzy punkty. Dużą w tym zasługą Sharnee Zoll, która mocno dała się we znaki lubliniankom. Na szczęście w szeregach AZS ponownie błysnęła Leah Metcalf, która zakończyła kwartę rzutem za trzy punkty (52:46).

Ostatnia odsłona mogła niektórych kibiców przyprawić o zawal serca. Na parkiecie trwała walka punkt za punkt. Ślęza poczuła, że jeszcze nie wszystko jest stracone, a Pszczółki chciały za wszelką cenę dowieźć korzystny dla siebie rezultat do końca. Bardzo ważne punkty dały gospodyniom Agnieszka Makowska i Leah Metcalf. Dzięki temu na minutę i 30 sekund przed końcem Pszczółki prowadziły pięcioma oczkami i nie oddały prowadzenia już do końca. Ostatecznie wygrały 66:58”.

Redakcji „Wiadomości Uniwersyteckich” udało się porozmawiać z trzema zawodniczkami zespołu Pszczółka AZS UMCS.

Wszyscy są zachwyceni Waszym sukcesem. Czy czujecie wsparcie Uniwersytetu?

Olivia Szumelda-Krzycka: Oczywiście, że czujemy wsparcie Uniwersytetu, zarówno przy organizacji samych treningów, jak i całej imprezy sportowej. Akcja informacyjno-promocyjna rozgrywała się w wielu miejscach, duża część kampanii reklamowej miała miejsce na Facebooku. Bardzo wiele zawdzięczamy naszym sponsorom, ale także Rektorowi prof. Stanisławowi Michałowskiemu, dlatego chcielibyśmy bardzo podziękować mu za pomoc, obecność i doping podczas finałowego meczu!

Sam Final Six Puchar Polski został świetnie przygotowany. Poza bardzo liczną widownią, tak naprawdę każdy mógł znaleźć coś dla siebie. Na górze, ponad trybunami zostały nawet przygotowane specjalne kącki zabaw dla dzieci, żeby mali widzowie mogli zająć się zabawą i różnymi atrakcjami. Oczywiście nie zabrakło

• Po końcowym gwizdku

Archiwum AZS UMCS Lublin

również naszej klubowej maskotki, która nieraz porwała tłum do zabawy i zachęcała do jeszcze większego dopingiu.

Jak to jest być w takim zespole?

Marta Jujka: Jesteśmy tak naprawdę profesjonalnym klubem ekstraklasy, który cieszy się dużym uznaniem oraz coraz większym szacunkiem w środowisku sportowym i koszykarskim. Na pewno bycie w tym zespole oznacza zupełnie odmienny styl i tryb życia od tego, który prowadzą inni ludzie. Wszystko w naszym życiu jest zdominowane przez sport i dużą aktywność, ale bez wątplenia jest to coś, co kochamy.

Olivia Szumęłda-Krzycka: Sam zespół jest dobierany przez trenera, nie ma u nas dni otwartych. By znaleźć się w naszej ekipie trzeba grać od co najmniej kilku lat i mieć do tego prawdziwy talent.

Jesteście zespołem, wydawałoby się, bardzo zgranym. Czy rywalizujecie między sobą?

Olivia Szumęłda-Krzycka: Oczywiście, że jesteśmy bardzo zgrane, przyjaźnimy się również po wyjściu z treningu. Rywalizacja w sporcie, który uprawiamy, jest oczywista, ale tylko i wyłącznie zdrowa! Polega u nas na tym, że wzajemnie podnosimy sobie poprzeczki i tym samym motywujemy do dalszej pracy. Nigdy nie zapominamy, że wszystkie mamy jeden cel i najważniejsze w tym dążeniu to wzajemne wsparcie. A jak się wspieramy? Jak każda drużyna, przybijamy sobie piątki, klepiemy się po tyłkach i strasznie cieszymy z każdej udanej akcji!

Wasze życie to w dużej mierze sport. Czy uważacie, że w życiu studenckim tego sportu jest wystarczająco dużo? Co według Was powinno się zmienić?

Agnieszka Makowska: Według nas nie tylko w życiu studenckim jest za mało sportu, ale w życiu każdego człowieka. Przyczyna zniechęcenia do aktywności leży u podstaw, jego źródło jest w wychowaniu. Mamy tyle boisk, wciąż powstają nowe, a bardzo często stoją one puste. Dzieci wolą cały wolny czas spędzać przed telewizorem i kompute-

rem niż biegać za piłką i wyrabiać sobie formę. Ludzie chyba zapominają o tym, jak wielką radość i satysfakcję daje częste i regularne uprawianie sportu.

Olivia Szumęłda-Krzycka: Co prawda sport w ostatnich latach zaczął być bardziej promowany, co powodowane jest głównie chęcią za dbania o zdrowie, ale mimo wszystko widać, że bardzo wiele osób wciąż pozostaje obojętnych na te akcje promocyjne.

Co się zmieniło po Waszej wygranej?

Marta Jujka: Każda wygrana jest dla nas ważna, bardzo nas motywuje i podnosi morale. Każdy sukces daje nam kopa i mobilizuje do dalszej ciężkiej pracy. To fajne widzieć, że nasza ciężka praca, ogromny wysiłek i wiele miesięcy, a nawet lat ciężkiej pracy dają tak dobre wyniki. Dla takich chwil jak ta historyczna wygrana warto żyć i warto o to wszystko walczyć!

Jakie są według Was najważniejsze powody, by zacząć uprawiać sport?

Marta Jujka: Trudno powiedzieć, co kogo motywuje, ja zajmuję się sportem już od wielu lat. Mój tata również był koszykarzem i miało to pewnie duży wpływ na to, że wybrałam sportowy tryb życia. Nie wyobrażam sobie życia bez koszykówki i nawet jak myślę, co by było, gdybym nie grała, to dochodzę do wniosku, że na pewno uprawiałabym jakieś sporty dla zdrowia i lepszego samopoczucia. Bo nie ma nic lepszego na stres jak wysiłek fizyczny i rozładowanie swoich emocji, poza tym jest

to również świetny sposób na spędzanie czasu wolnego.

Zdobyłyście Puchar, co dalej?

Marta Jujka: O tym trzeba niestety już zapomnieć. Jest to fantastyczny wynik dla każdego z nas, ale przed nami najważniejsze mecze w tym sezonie. Coraz bliżej są play-offy i tam nie można pozwolić sobie na potknięcie. Przed nami dwa mecze z Wrocławiem i Toruniem, następnie jest przerwa przed kolejnymi meczami i oczywiście będzie to dla nas okres ciężkiej pracy, która pozwoli przygotować się na następne spotkania: rundę zasadniczą oraz kolejne play-offy.

Jestem przekonana, że nie zabraknie emocji i widowiskowych rozgrywek, więc z całą drużyną zapraszam na mecze i zachęcam do dopingiu, bo to bardzo motywuje i napędza nas do kolejnych wygranych!

*Katarzyna Niećko,
Krzysztof Kurasiewicz, AZS UMCS
Marta Kostrzewa,
„Wiadomości Uniwersyteckie”*

• Od lewej: Prezes PZKosz G. Bachański, Prezydent Miasta Lublin dr K. Żuk i Rektor UMCS prof. S. Michałowski podczas wręczenia nagrody za drugie miejsce w Pucharze Polski dla zespołu Śląza Wrocław

• Leah Metcalf w akcji

• Leah Metcalf – MVP Pucharu Polski na barkach kierownika sekcji Pawła Siembidy

Fot. Dominika Bielek / Karol Tobiański

dzone są tam programy promujące czytelnictwo.

Z uwagi na położenie w sercu zdegradowanego obszaru Śródmieścia, Dom Słów inicjuje wiele projektów o charakterze społecznym skierowanych do najbliższego otoczenia. Stąd inicjatywa nawiązania współpracy z mieszkańcami okolicznych kamienic, mająca na celu zagospo-

na jest inspiracją bajką *Pinokio*. Jest to przykład tzw. małej rewitalizacji, która została przeprowadzona małymi nakładami finansowymi, przy aktywnym udziale społeczeństwa i którą należy powielać w innych tego typu miejscach.

W części warsztatowej zadaniem uczestników było kreatywne zaaranżowanie przestrzeni ul. Żmigród, po-

11 stycznia 2016 r. na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS odbyła się pierwsza w tym roku kalendarzowym XXVII Studencka Debata z cyklu „Gospodarka przestrzenna w teorii i praktyce”, organizowana cyklicznie przez członków Studenckiego Koła Naukowego Planistów pod kierownictwem dr Dagmary Kociuby.

Fot. Dominika Bielek / Karol Tobiański

Tym razem tradycyjna forma debaty została zastąpiona warsztatami zorganizowanymi pod hasłem: „Żmigród – z przeszłości do przyszłości, czyli jak zmieniła się ulica”, które poprowadziła Alina Bąk z Domu Słów. Gościem specjalnym był Dariusz Brzozowski – Dyrektor Oddziału Planowania Przestrzennego Departamentu Polityki Regionalnej UMWL. W debacie uczestniczyli studenci naszego Uniwersytetu oraz Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i Uniwersytetu Przyrodniczego.

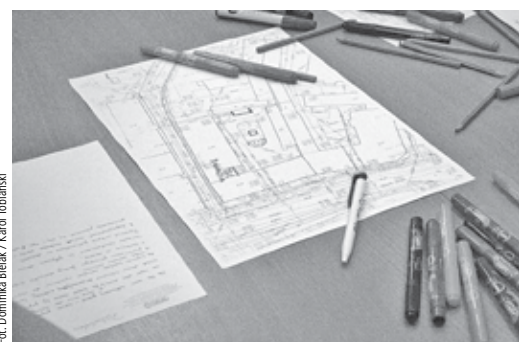
Dom Słów jest interdyscyplinarną instytucją artystyczno-edukacyjną, będącą częścią Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN”. Jego program został zbudowany wokół znaczenia słowa w kulturze oraz w życiu społecznym. Powstał w oparciu o istniejącą od 2008 r. Izbę Drukarstwa, działającą przy ul. Żmigród 1. Ma podkreślać znaczenie słowa zarówno mówionego, jak i drukowanego w kulturze i w życiu społecznym. Chodzi tu również o rolę „wolnego słowa” jako ważnego czynnika zmian społecznych i politycznych. Obok działań popularyzujących proces powstawania książki prowa-

Studenckie pomysły na przestrzeń miejską

darowanie wspólnego podwórka. Alina Bąk wspomina, że wszystko zaczęło się od paczków, które zostały przygotowane w ramach poczęstunku dla mieszkańców kamienic zaproszonych na spotkanie z Domem Słów. Gdy nikt się na nim nie pojawił, pracownicy sami zanieśli je mieszkańcom. Było to w jakimś stopniu przełamanie lodów. Od tego czasu podwórko zaczęło się zmieniać, a razem z nim zmieniło się nastawienie mieszkańców, którzy docenili starania o otaczającą ich przestrzeń i sami włączyli się w porządk: odmalowanie elementów małej infrastruktury i garaży oraz posadzenie kwiatów. Przyczyniło się to do ożywienia tej przestrzeni i zacieśnienia więzi społecznych. Od tej pory aranżowane są tam przestrzenie nawiązujące do wybranych bajek i opowieści. Do tej pory były to *Mały Książę* i *Muminki*, a w tym roku planowa-

dwórza Domu Słów oraz sąsiadującej z nim zaniedbanej i opuszczonej działki po dawnej stacji kontroli pojazdów. Studenci pracowali w podzespółach, a następnie po burzy mózgów przedstawili własne pomysły. Ciekawym rozwiązaniom nie było końca.

Na wyłączonym z ruchu fragmencie ul. Żmigród zaproponowano utworzenie woonefka. Dzięki nowemu, jaśniejszemu oświetleniu miejsce stanie się bezpieczniejsze i jeszcze bardziej przytulne. Bezpieczeństwo, zwłaszcza

Fot. Dominika Bielek / Karol Tobiański

Fot. Dominika Bielek / Karol Trobański

To tylko namiastka pomysłów, na jakie wpadli uczestnicy warsztatów. Mamy nadzieję, że z pomocą zarówno członków SKNP, jak i mieszkańców wiosną uda się zrealizować chociaż część z nich i zmienić kolejne zdegradowane tereny Lublina w przyjazną jej mieszkańcom przestrzeń.

Debata odbyła się pod patronatem Rektora UMCS prof. dr. hab. Stanisława Michałowskiego, Dziekana Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego oraz Akademickiego Radia Centrum.

Dorota Wolińska (SKNP)

zimą, ma również zapewnić barierka zamocowana przy schodach w formie żmija nawiązującego do nazwy ulicy. Ze Żmigrodu rozpościera się widok na Katedrę i Wieżę Trynitarzką, który będzie można podziwiać z ustawionych tam ławek. To wszystko zostanie otoczone licznymi i kolorowymi kwiatnikami postawionymi na parapetach i metalowymi donicami z drzewkami. Na osłonkach donic mogą zostać wycięte litery lub cytaty. Dzieci na pewno chętnie skorzystają z rozkładanej huśtawki, a przechodnie z ławek zamocowanych przy ścianach budynków.

Teren przy nieużywanej stacji kontroli pojazdów również mógłby spełniać funkcje rekreacyjne i być miejscem spotkań. Zaplanowano w tym miejscu ławki oraz stoliki z palet, a także miejsca do gry, np. w szachy. Podwórko zaprojektowano w nawiązaniu do bajki *Pinokio* ze sceną, na której można odgrywać przedstawienia, z okazałym wielorybem służącym jako siedzisko dla widzów, a także maleńkimi komórkami z judaszami w drzwiach, przez które można oglądać ciekawe ilustracje.

Fot. Dominika Bielek / Karol Trobański

W styczniu 2016 r. Chór „Ponad Granicami” z Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców wystąpił trzykrotnie z koncertem kolęd, przygotowanym na doroczną Wigilię, tradycyjnie obchodzoną przez społeczność CJKP UMCS przed świętami Bożego Narodzenia. Koncerty, zaprezentowane w dwóch lubelskich kościołach – pw. św. Teresy oraz Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny Zwycięskiej, cieszyły się dużym zainteresowaniem słuchaczy. Trzeci występ odbył się podczas opłatkowo-noworocznego spotkania Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej.

Specyfiką koncertu przygotowanego przez naszych chórzystów jest prezentacja kolęd w różnych językach, najbardziej reprezentatywnym zaś przykładem może być kolęda *Cicha noc*, którą studenci cudzoziemcy przygotowujący się do studiów w Polsce śpiewają zwykle aż w siedmiu, ośmiu językach! Chór przygotował i wszystkie koncerty prowadził piszący te słowa Jacek Brzeziński, nauczyciel języka i kultury polskiej w CJKP UMCS.

Jacek Brzeziński

Koncerty kolęd chórzystów z CJKP

Fot. Włodzisław Kosztko

Dzień Gotycki na Wydziale Humanistycznym

1 grudnia 2015 r. Nową Humanistykę odwiedziły (nie)ziemskie moce, wspierając trzecie już obchody Dnia Gotyckiego, organizowanego przez Zakład Literatury Angloirlandzkiej i Koło Naukowe Anglistów UMCS.

Fot. Henryk Kardela

• Od prawej: prof. dr hab. Przemysław Łozowski, prof. Aleksandra Kędzierska, dr hab. Anna Kędra-Kardela

Uroczystego otwarcia imprezy dokonał Dyrektor Instytutu Anglistyki prof. dr hab. Przemysław Łozowski, który powitał gości, by następnie oddać prowadzenie spotkania w ręce dr hab. Anny Kędry-Kardeli i prof. Aleksandry Kędzierskiej. Pierwszą prelekcję wygłosił dr Andrzej Kowalczyk, który mówił na temat elementów gotyckich w powieści *Domofon* (2005) Zygmunta Miłoszewskiego, uświadamiając zebranych, że nawet wieżowiec z wielkiej płyty może być miejscem nawiedzonym, siedliskiem tajemnic i koszmarów. Mgr Paweł Kołtuniak przybliżył słuchaczom językowy rodowód Drakuli, którego antenatów przedstawił od strony etymologicznej, wskazując na związki słowa wampir z pochodzącym z folkloru słowiańskiego wążem. Tak wprowadzony wątek wampiryczny został rozwinię-

ty w prezentacji mgr Iwony Niewolewskiej, która przedstawiła specyfikę postaci wampirów w powieściach Anne Rice. Mgr Aleksander Stando omówił dwudziestowieczne adaptacje takich utworów jak *Frankenstein* czy *Doktor Jekyll i Mr Hyde*, w których wyeksponowana została rola postaci drugoplanowych.

Współczesne odmiany gotyku przedstawione zostały w wykładach dr Katarzyny Pisarskiej, dr. Grzegorza Czemiela i dr Marty Komsty. Dr Pisarska zaprezentowała gotyckie wątki w filmie szkockim, dr Czemiela mówił o filozofii horroru i na przykładzie powieści H. P. Lovecrafta dowodził trafności pojęć *weird fiction* i *weird realism*, zaś dr Komsta rozwinęła teorię *abiektu*, pokazując, że w XX i XXI w. gotyk upodobał sobie takie generujące lęk elementy jak wstręt, skalanie, inność, niechęć i obrzydzenie.

Z ogromnym zainteresowaniem uczestnicy spotkania wysłuchali wykładu prof. dr hab. Aliny Orłowskiej (Zakład Literatury i Kultury Rosyjskiej UMCS), która wprowadziła ich w specyfikę rosyjskiej powieści gotyckiej XIX w., charakteryzując siły tajemne występujące m.in. w prozie N. Karamzina, N. Gogola, A. Puszkina, M. Lermontowa.

Następnie z obszarów literatury i filmu gotyk powoli zaczął przemieszczać się w świat nowych mediów i gier wideo. Emilia Flis zajęła się istotą obłędu, pokazując działanie tego motywu w komputerowych adaptacjach *Alicji w Krainie Czarów* Lewisa Carrolla. Gotyckość *Alicji*, która w tym roku obchodzi swoje 150. literackie urodziny, była także tematem prezentacji Natalii Paszko. O gotyctwie w życiu i pracy, zwłaszcza filmowej i architektonicznej, Guillermo del Toro opowiadała Sylwia Paczek. Gotyckie zamki w Stumilowym Lesie zafascynowały Katarzynę Ferdynus, której prezentacja dotyczyła organizacji przestrzeni w bajkach. Atmosfera baśni towarzyszyła również wystąpieniu Julity Kuli, która wyjaśniła, dlaczego Zakazany Las był zakazany. Okazało się, że nawet niewinny *Winnie-the-Pooh*, czyli *Kubuś Puchatek*, ma w sobie coś z *Harry'ego Pottera*.

Fot. Henryk Kardela

• Drakula wcale nie jest taki straszny...

Literacką atrakcją z nieco innego wymiaru stanowił wykład Kai Zabłockiej, która mówiła o „Gotyku w klimacie subtropikalnym” i na przykładach powieści W. Faulknera, E. Welty czy F. O'Connor ukazała specyfikę amerykańskiego *Southern Gothic*. Popularność gotyku w grach komputerowych potwierdził Bartłomiej Milcz w prezentacji o śmierci i grozie w *Devil May Cry*. Ostatnim punktem imprezy był bogato ilustrowany przegląd wątków gotyckich w modzie i typowych dla niej akcesoriach, odstawiający tajniki makijażu i kolorystyki ubioru, którego dokonały Anna Sidor, Adriana Cholewińska i Karolina Klikowicz

Zróznicowane tematycznie gotyckie spotkanie, zapowiadane intrygującymi w swej szacie graficznej plakatami,

miało miejsce w Sali Rady Wydziału Humanistycznego, specjalnie na ten dzień udekorowanej przez studentów z Koła Naukowego Anglistów typowo gotyckimi motywami. Po mównicy pełzał czarny pająk, z sufitu spoglądały nietoperze i zwisały czarne balony. Tę pełną grozy atmosferę skutecznie osładzały ciastka upieczone przez studentki anglistyki, utalentowane specjalistki od gotyckiej kuchni.

Gotyckie nawiedzenie zakończyło się wraz z nastaniem zmierzchu, ale entuzjazm i znakomita frekwencja słuchaczy, jaką cieszyły się prezentacje, pozwala mieć nadzieję, że „koszmar” na pewno do nas powróci... Już za rok. Zapraszamy!

Aleksandra Kędziarska
Anna Kędra-Kardela

Fot. Henryk Kardela

• Nie zabrakło latających głów

Na Wydziale Politologii UMCS już po raz szósty zorganizowano Debatę Politologiczną wzorowaną na zasadach debaty oxfordzkiej, do udziału w której zaproszono uczniów szkół ponadgimnazjalnych z województwa lubelskiego. Tym razem najlepsza okazała się młodzież z IV Liceum Ogólnokształcącego im. dr Jadwigi Młodowskiej w Chełmie.

W wydarzeniu, które odbyło się 15 stycznia 2016 r., udział wzięli uczniowie reprezentujący następujące szkoły: II Liceum Ogólnokształcące / Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Puławach; IV Liceum Ogólnokształcące im. dr Jadwigi Młodowskiej w Chełmie; XVI Liceum Ogólnokształcące / Zespół Szkół Ekonomicznych im. Augusta i Juliusza Vetterów w Lublinie; I Liceum Ogólnokształcące im. Władysława Broniewskiego w Świdniku. W wyniku losowania zdecydowano, że tematami pojedynków półfinałowych oraz finału będą następujące tematy: „Czy terroryzm międzynarodowy jako narzędzie walki politycznej może zostać wyeliminowany?”, „Czy w Polsce demokracja jest zagrożona?” oraz „Czy partie polityczne są nam potrzebne?”.

Uczniowie ze zwycięskiej szkoły: Daniel Tomaszewski, Jakub Kowalczyk i Adrian Gierun wykazali się najlepszą

VI Debatą Politologiczną

wiedzą merytoryczną, argumentacją oraz postawą i sposobem prezentacji tematu. Do debaty zostali przygotowani przez swojego nauczyciela, mgr. Kamila Pruszkowskiego. W finale pokonali uczniów szkoły puławskiej (Jan Skwarek, Anna Lewkowicz, Dawid Gawron, nauczyciel: mgr Elżbieta Iwan-Omiljanowicz) po bardzo zaciętej i wyrównanej rywalizacji. Na trudność podjęcia rozstrzygającej decyzji zwracał uwagę prof. dr hab. Marek Pietraś, prodiakan Wydziału Politologii, pełniący funkcję przewodniczącego jury. Jednocześnie podkreślił pozytywny wpływ debaty na rozwój wiedzy, kształtowanie umiejętności i postaw wobec procesów politycznych współczesnego świata. Za organizację VI Debaty Politologicznej z ramienia Wydziału Politologii odpowiedzialni byli: dr hab. Wojciech Ziętara, dr Tomasz Bichta, dr Kamil Fil, dr Marta Michalczyk-Wliżło, dr Liliana Węgrzyn-Odzioba, mgr Agnieszka Grzegorzczak oraz mgr Sylwia Skotnicka.

Wojciech Ziętara

Dotychczasowi zwycięzcy Debat Politologicznych w latach 2011–2016

2011: V Liceum Ogólnokształcące
im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

2012: I Liceum Ogólnokształcące
im. Władysława Broniewskiego
w Świdniku

2013: IV Liceum Ogólnokształcące
im. Stefani Sempołowskiej w Lublinie

2014: I Liceum Ogólnokształcące
im. Władysława Broniewskiego
w Świdniku

2015: VIII Liceum Ogólnokształcące
im. Zofii Nałkowskiej w Lublinie

2016: IV Liceum Ogólnokształcące
im. dr Jadwigi Młodowskiej w Chełmie

Konferencja nt. podatków i opłat samorządowych

8 stycznia 2016 r. na Wydziale Prawa i Administracji UMCS odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Podatki i opłaty samorządowe – problemy dogmatyczne i orzecznicze”, zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Prawa Podatkowego UMCS we współpracy z Katedrą Prawa Finansowego UMCS. Patronat honorowy nad wydarzeniem sprawowali: Naczelny Sąd Administracyjny, Oddział Krajowej Izby Doradców Podatkowych w Lublinie, Instytut Allerhanda oraz Stowarzyszenie Badań nad Źródłami i Funkcjami Prawa, a merytoryczny: Wydawnictwo Od.Nowa oraz „Przeгляд Prawa Publicznego”. Patronem medialnym został portal Kariera w Fi-

nansach, który przekazał każdemu uczestnikowi egzemplarz przewodnika dla osób zainteresowanych pracą związaną z działalnością finansową.

Asumpt do zorganizowania tego wydarzenia stanowiły zmiany w systemie podatków i opłat samorządowych, które weszły w życie 1 stycznia 2016 r. Sympozjum zgromadziło studentów i doktorantów z ośrodków akademickich z całej Polski, m.in. z Poznania, Wrocławia, Warszawy i Krakowa. Panele dyskusyjne odbywały się w ramach pięciu sekcji, a po każdym z nich przeprowadzano dyskusję, podczas której zastanawiano się, jak nowe uregulowania wpłyną na system podatków i opłat lokalnych oraz praktykę orzeczniczą.

Konferencję otworzyła Dziekan Wydziału Prawa i Administracji prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak, życząc wszystkim udanych wystąpień i owocnej debaty. Obrady rozpoczął Kierownik Katedry Prawa Finansowego UMCS i zarazem sędzia NSA prof. dr hab. Antoni Hanusz, który wyraził uznanie dla aktywności i inicjatyw Koła. Uroczysty charakter spotkania został podkreślony obecnością wszystkich pracowników Katedry Prawa Finansowego, którzy włączali się do dyskusji. Po wysłuchaniu referentów i przeprowadzeniu dyskusji Prezes Studenckiego Koła Naukowego Prawa Podatkowego Jakub Barczak zakończył konferencję, dziękując zebranym za aktywny udział w obradach i zachęcając wszystkich do dalszej współpracy z Kołem i Wydziałem Prawa i Administracji UMCS.

Emilia Maniara
Milena Mazurek

Fot. Adam Semeniuk

• Referat prezentuje Paulina Grabarz

15 stycznia 2016 r. Wydział Prawa i Administracji UMCS był gospodarzem ogólnopolskiej Studencko-Doktoranckiej Konferencji Naukowej pt. „White Collar Crimes jako rodzaj karnoprawnego zamachu na obrót gospodarczy – analiza dogmatyczna i prawno-porównawcza”, którą zorganizowało Koło Naukowe Prawa Karnego Porównawczego UMCS.

Konferencję otworzył kierownik Katedry Prawa Karnego i Kryminologii prof. dr hab. Marek Mozgawa. W trakcie trzech paneli tematycznych studenci i doktoranci z sied-

White Collar Crimes jako rodzaj karnoprawnego zamachu na obrót gospodarczy

miu ośrodków akademickich z całej Polski (UMCS, KUL JP II, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Rzeszowskiego) zaprezentowali 14 referatów. Pierwszy panel dotyczył przestępczości korupcyjnej, jej związków z obrotem gospodarczym oraz metod ścigania, rozpatrywanych w perspektywie utworzenia ponadnarodowej instytucji Prokuratury Europejskiej. W drugim przedstawiono funkcjonujące w ustawie karnej typy oszustw gospodarczych i nadużyć zaufania jako najczęściej występujących przestępstw na szkodę przedsiębiorców. Trzeci panel stanowił prezentację przestępczości „białych kołnierzyków” w perspektywie naruszeń praw pracowniczych, metod prania brudnych pieniędzy i finansowania ter-

roryzmu. Prelegenci w sposób interesujący i przystępny dla słuchaczy nawiązywali do przedmiotowych regulacji w aktach normatywnych innych państw świata. Każdy z paneli kończył się dyskusją, podczas której autorzy wystąpień odpowiadali na pytania zaproszonych gości i pogłębiali przedstawione rozważania.

Na zakończenie spotkania głos zabrał opiekun Koła Naukowego Prawa Karnego Porównawczego UMCS dr hab. Marek Kulik, który pogratulował prelegentom pomysłów na wystąpienia i rzetelnego przygotowania, a organizatorom trudu, życząc im dalszych sukcesów oraz licząc, że ta konferencja będzie stanowić asumpt do dalszej dyskusji w doktrynie oraz do kolejnych spotkań związanych z prawem karnym porównawczym na naszej *Alma Mater*.

Maciej Błotnicki

Fot. Rafał Wrona

Roztocze źródłem artystycznych inspiracji

Studenci Instytutu Sztuk Pięknych UMCS po raz ósmy byli uczestnikami pleneru w Józefowie, gdzie wykuwali w kamieniu rzeźby według własnych projektów i malowali na płótnie obrazy inspirowane malowniczą przyrodą. Prace, które wykonali podczas letniego pobytu na Roztoczu, można już oglądać w Lublinie.

Na wystawie, otwartej przez prorektor prof. Urszulę Bobryk 27 stycznia 2016 r. w Akademickim Centrum Kultury „Chatka Żaka”, prezentowane są prace malarskie, które powstały w lipcu ubiegłego roku. Młodzi artyści wykonali kilkadziesiąt obrazów i zgodnie z długoletnią tradycją po jednym ofiarowali Miejskiemu Ośrodkowi Kultury. Monumentalne rzeźby, których motywem przewodnim była literatura, powstawały i pozostały na placu okalającym Miejską Bibliotekę Publiczną w Józefowie. Opiekunem malarzy był prof. Donat Kowalski, a pracę rzeźbiarzy nadzorował dr Wojciech Mendzelewski.

Podczas wernisażu przedstawiciele Uniwersytetu dziękowali władzom Józefowa za przygotowanie wspaniałych warunków pobytu, dzięki czemu młodzi artyści, wypoczywając, mogli jednocześnie rozwijać swoje talenty. Opiekunowie grup argumentują, iż plener sprzyja nie tylko doskonaleniu warsztatu artystycznego, ale także wzajemnemu poznaniu się studentów i ich mentorów, czego skutkiem jest ich lepsza współpraca. Poznają bowiem wówczas usposobienie i temperament swoich podopiecznych, co pozwala właściwie pokierować ich rozwojem. Owocnej pracy sprzyjają również refleksyjny i przyjazny klimat, a także okazywana od wielu lat sympatia mieszkańców Józefowa.

Usatysfakcjonowany ze współpracy z młodymi twórcami Wydziału Artystycznego jest również zastępca burmistrza Ireneusz Wilczyński, który podkreśla, że organizowane w Józefowie i okolicach plenery są znakomitą okazją do propagowania walorów krajoznawczych, historycznych i turystycznych Roztocza.

Przedstawiciele naszego Uniwersytetu na ręce Ireneusza Wilczyńskiego złożyli specjalne podziękowania za dotychczasową współpracę dla burmistrza Józefowa Romana Dziury oraz dyrektora ośrodka kultury Beaty Zaśko.

Katarzyna Kamianowska

Wystawa fotografii „Coraz lepiej będzie”

Fot. Aleksandra Skorzynska

14 stycznia 2016 r. na Wydziale Pedagogiki i Psychologii odbył się wernisaż wystawy fotograficznej *Coraz lepiej będzie*. Ekspozycja była zwieńczeniem Otwartych Warsztatów Fotograficznych – kilkumiesięcznego projektu nauczania fotografii, prowadzonego przez Agatę Dziemian, studentkę animacji kultury. Projekt był wynikiem wyraźnej potrzeby poszerzenia wiedzy i umiejętności z zakresu fotografii. Na wystawie obejrzyć można było prace Aleksandry Skorzyńskiej, Anety Pidek, Gabrieli Wojciechowskiej i Eweliny Chańskiej. Młode artystki podjęły takie tematy jak: fotografia nocna, portret kraczyjny i reportaż miejski. Wernisaż poprzedzony został promocyjną akcją fotograficzną, która cieszyła się dużym zainteresowaniem studentów i pracowników Instytutu Pedagogiki. Warsztaty oraz wystawa odbyły się dzięki wsparciu finansowemu Dziekana Wydziału Pedagogiki i Psychologii.

Agata Dziemian

Fot. Aleksandra Skorzynska

W ostatnich dniach minionego roku w serii „Acta Humanistica Gnesnensia” (vol. 5) ukazała się książka pt. *Roman Discus Lamps. Studies in the Significance and Meaning of Gladiatorial Images* (ss. 461) autorstwa mgr Anny Miączewskiej, doktorantki w Zakładzie Historii Starożytnej UMCS. Informacja dotycząca okoliczności opublikowania pracy (niemal „za pięć dwunasta...”) nikogo nie powinna dziwić, choć w tym naukowym przedsięwzięciu, zdaje się, tkwi coś co najmniej nietuzinkowego. O ile bowiem w środowisku starożytników z UMCS „doktorancki debiut” w postaci monografii nie jest już niczym wyjątkowym (rok temu mgr Mateusz Byra wydał drugą autorską monografię pt. *Wojna o tron cesarów, 68–70 r. n.e.*, Oświęcim 2014, ss. 370), to dość rzadko zdarza się, żeby badawcze juwenilia ukazały się w języku angielskim.

Wydawca pracy, Instytut Kultury Europejskiej Uniwersytetu A. Mickiewicza w Gnieźnie, najpewniej nie ryzykowałby edycji publikacji, która – sądząc po oryginalności zainteresowań autorki – w Polsce znaleźć może raczej niewielu czytelników. Dość powiedzieć, że ostatnia rodzima monografia poświęcona lychnologii (gr. *lychnos*, lampa, światło) ukazała się w 1955 r. Intencją wydawcy nie

O rzymskich lampkach, gladiatorach i... kobietach!

było jednak wyłącznie reanimowanie w Polsce tych z natury wyjątkowo ciekawych badań. Jeśli już o takiej rewitalizacji mowa, to wydaje się ona możliwa jedynie wówczas, kiedy rolę katalizatora procesu odgrywa praca rzetelna, solidna i godna zaufania. Te niezwykle istotne cechy potwierdzili zagraniczni recenzenci, którzy podkreślali przede wszystkim fakt, iż książka stanowi także katalog źródeł historycznych o niebagatelnym znaczeniu dla wieloaspektowych i ciągle niezwykle modnych badań nad rzymskimi walkami gladiatorów.

Fenomen tych ostatnich zaszewia, a lampki – z licznymi scenami amfiteatralnych pojedynków umieszczanymi w ich centralnej części zwanej dyskiem – w oryginalny sposób dowodzą ogromnej popularności igrzysk gladiatorów. Lampki były przecież przedmiotem codziennego użytku i właśnie dlatego stanowią odzwierciedlenie opinii, gustów oraz sympatii niższych warstw społecznych (nie tylko piszących elit).

A. Miączewska poddała skrupulatnej analizie ikonografię aż 435 lampek zestawionych w pięciu katalogach (np. pod kątem uzbrojenia gladiatorów, ich imion czy techniki walki).

Część katalogową pracy poprzedzają rozważania na temat gladiatorów motywów pojawiających się na rzymskich graffiti, reliefach, monetach i tzw. *terra sigillata*. Przekonują one, iż tematy gladiatorów na lampkach oliwnych nie były niczym wyjątkowym, zaskakuje natomiast ogromna precyzja, z jaką twórcy tych lampek byli w stanie pomieścić na niewielkich przecięt dyskach (ich średnica na ogół ma kilka centymetrów) tak wiele detali i szczegółów ważnych dzisiaj dla badań nad igrzyskami gladiatorów.

Zdaniem autorki, jedna z lampek pokazuje nawet walczącą gladiatorkę, a hipoteza ta burzy stereotyp wyjątkowo męskiego charakteru rzymskich widowisk. Kiedy 13 stycznia 2016 r. w Instytucie Historii UMCS odbyło się, zorganizowane przez lubelskich starożytników i Studenckie Koło Amatorów Antyku, spotkanie z A. Miączewską, kwestia kobiet na arenach amfiteatrów zdominowała niemal całą dyskusję. Ważne też, że studenci mieli okazję poznać lampki wręcz organoleptycznie, a to dzięki replikom wykonanym przez wspomnianych Amatorów Antyku.

Dariusz Słapek

Spotkanie z red. G. Sroczyńskim

Fot. Sylwia Skonicka

13 stycznia 2016 r. na Wydziale Politologii odbyło się spotkanie z redaktorem Grzegorzem Sroczyńskim – znanym dziennikarzem i publicystą. Poświęcone było dyskusji na temat jego najnowszej książki pt. *Świat się chwieje. 20 rozmów o tym, co z nami dalej*, zbioru wywiadów ze znanymi postaciami ze świata polityki, ekonomii, nauki i show-biznesu. Red. Grzegorz Sroczyński w 2014 r. został uhonorowany Nagrodą im. Barbary Łopieńskiej, Nagrodą im. Andrzeja Woyciechowskiego i Grand Press w kategorii Wywiad. Obecnie jest dziennikarzem „Gazety Wyborczej”. Dla studentów spotkanie z red. G. Sroczyńskim było świetną okazją do poznania pracy dziennikarza.

Fot. Sylwia Skonicka

Piotr Harmasz
Studenckie Koło Dziennikarskie

Noc Biologów

15.01.2016 r.

Fot. Bartosz Proll

UMCS
UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

DRZWI OTWARTE UMCS

11 marca 2016 roku

Akademickie Centrum Kultury UMCS „Chatka Żaka”

Lublin, ul. Radziszewskiego 16

Start: godzina 9.00

UMCS • PRZYJDŹ • ZOBACZ • ZOSTAŃ

www.drzwiotwarte.umcs.pl

Współorganizatorzy:

Zarząd Uczelniany
Samorządu Studentów
Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej

Patronat medialny:

